CASPARI COMMELIN M. D.

& Horti Medici Amstelædamensis Botanici

PRÆLUDIA BOTANICA

AD

Publicas Plantarum Exoticarum demonstrationes,

DICTA IN HORTO MEDICO,

Cum demonstrationes exoticarum 3 Octobris 1701, & 29 Maji 1702. ex auctoritate Nobilissimorum & Amplissimorum D. Consulum auspicaretur.

HIS ACCEDUNT

PLANTARUM & EXOTICARUM,

in præludiis Botanicis recensitarum,

ICONES & DESCRIPTIONES.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud JOH. DU VIVIE, MDCCXV.

NOBILISSIMIS AMPLISSIMIS

ET

GRAVISSIMIS VIRIS

D. NICOLAO WITSEN J. U. D.

D. JOANNI HUDDE.

D. THEODORO BAS J. U. D.

D. GERBRANDO PANCRAS J. U. D.

Horti Medici Curatori.

AMSTELÆDAMENSIS

REIPUBLICÆ CONSULIBUS.

NEC NON

NOBILISSIMIS AMPLISSIMIS

ET

PRUDENTISSIMIS VIRIS

D. FRANCISCO DE VROEDE J. U. D.

Viro Consulari.

D. JOANNI HUYDECOOPER
A MAARSEVEEN J. U. D.

Scabino.

HORTI MEDICI AMSTELÆDAMENSIS
CURATORIBUS,

DOMINIS SUIS ET MÆCENATIBUS
PERPETUUM VENERANDIS

HÆC SUA

PRÆLUDIA BOTANICA

EA, QUA DECET, REVERENTIA

D. D. D.

CASPARUS COMMELIN.

LECTORI BOTANOPHILO

S. D. P.

CASPARUS COMMELIN.

Iennium est, Lector Benevole, quod partem alteram horti Amstelædamensis plantarum exoticarum feracissimam tecum communicaverim, a quo tempore de edendo catalogo cogitanti, accidit, ut Nobiliss. & Amplissimorum D. Consulum auctoritate lectiones Plantarum exoticarum publicas habendi mihi demandata sit provincia, quæ hactenus in horto medico habitæ fuerant nullæ, ut, quemadmodum bis

ſingula hebdomade Clar. Fredericus Ruyſchius Botanices Profeſſor ſtirpes communi gaudentes ſolo, earumque uſum medicum Auditoribus ſuis publice demonſtrat, ita & ego lectionem ſtirpium exoticarum geminam haberem, quas ſtatim, anni 1701 autumno & præteritæ æſtatis initio auſpicaturus non absre fore putavi, ſi & utilitatem demonſtrationum culturæque exoticarum; methodum, qua ipſas eſſem habiturus; & ſtudii Botanici jucunditatem in præliminio proponerem, cum in primis hiſce demonſtrationibus variæ ſe obtulerint nec deſcriptæ nec ab aliis aut ſaltem paucis viſæ aut cognitæ plantæ, hæcce noſtra præludia una cum rariorum & exoticarum iconibus & deſcriptionibus tecum L. B. communicare volui, tum ut hæcce noſtra præludia tanquam prodromus forent edendi catalogi, tum ut hiſce iconibus & deſcriptionibus exoticæ illæ non deſcrip-

criptæ, & in præludiis recensitæ Botanophylis simul innotescerent, quæ in tantam copiam excreverunt in horto medico, ut fidem fere omnem superet; testes sunt illi, qui me præterita æstate exoticas in horto medico demonstrantem audivere; testes, ut de aliis taceam multæ illæ diversæque Aloes species, quas in præludiis indigitavi, & quæ numerum quadragesimum quartum excedunt, quantum vel in hortorum catalogis, vel ipsis etiam editis Botanicorum libris frustra quæres, continet enim Horti Lugduno Batavi catalogus quinque Aloes species, Beaumontiani septendecim; Tournefortius in sua institutione rei herbariæ quatuordecim, & Pluckenetius in suo almagesto botanico viginti & quinque recensent, sed quis uno eodemque tempore tot Aloes species continens demonstrari possit hortus, me latet: hæ autem non solum numero, sed florum

quo-

quoque elegantia ſe commendant, duodecim enim, quod mireris Lector, diverſæ ſpecies omnes in horto medico floruerunt, quarum aliæ odoris fragrantia, aliæ coloris elegantia, aliæ ſcapi flores ſuſtentantis altitudine maxime inſignes fuere; cæterum quid in hiſce mihi agendum conſtituerim indicavi, utrum veto perfecerim tibi judicandum L. B. relinquo. Vale, & totius horti catalogum a me exſpecta.

Dabam Amſtelædami
XIV. Kalend. Februarii MDCCIII.

CAS-

CASPARI COMMELIN, M: D:

& Horti Medici Amſtelædamenſis Botanici

PRÆLUDIA BOTANICA

AD

Publicas plantarum exoticarum Demonſtrationes.

Uum mihi Nobiliſſimorum & Ampliſſimorum Conſulum auctoritate ſingulis diebus Lunæ & Mercurii publicas plantarum exoticarum lectiones habendi demandata ſit provincia, non abs re fore putavi, Auditores eruditiſſimi, ſi, priuſquam has ipſas aggrediar, harum utilitatem & methodum, qua ipſas ſum habiturus, breviter proponerem; utilitatem, ut nemo ſibi perſuaderet, harum culturam & demonſtrationes eſſe inutiles, aut pompæ magis & ornamento, quam utilitati accommodatas;

methodum, ut hac ipſa eo felicius cum auditoribus meis mentem meam poſſem communicare, & hi ipſi uberiores ex ea colligere valerent fructus.

Utilitatem illas in ſe continere maximam nemo ibit inficias, qui ex Hippocratis, Dioſcoridis, Plinii, Galeni, aliorumque Veterum ſcriptis ſibi fructum pollicetur unquam, hi enim, cum regionibus ab hac noſtra longe remotis vixerunt & medicinam fecerunt, dubio procul omni ſimplicia deſcripſerunt plurima, eorumque virtutes nobis reliquerunt deſcriptas, quorum nullum noſtra fert tellus, præterquam quod & hi ipſi plurimis uſi fuerint medicamentis, quorum loca natalia nec illi ipſi viderunt, hæc cum ita ſint, Auditores, quam nobis, quæſo, horum omnium a Veteribus deſcriptorum & in uſum receptorum ſimplicium cognitionem pollicemur, niſi illorum notitiam inter exoticas æque ac indigenas quæramus? hujus aſſertionis veritatem præterito ſeculo doctiſſimorum ingenia & lucubrationes ſatis ſuperque evicerunt, qui inveſtigandis tam indigenis quam exoticis, iiſque colendis & colligendis tantam ſimplicium medicamentorum a Veteribus deſcriptorum copiam detexerunt, cum orbe literato communica-

nicarunt, atque adeo rei medicæ emolumentum non exiguum attulerunt, ut nos posteri maximam habeamus causam, de qua nobismet ipsis possumus gratulari, nos, inquam, felicioribus illis temporibus vivere, quibus plurima invenimus detecta, & ansam habemus cætera hactenus incognita tractu temporis detegendi amplissimam. Nolim jam, Auditores, putetis me longa verborum argumentorumque serie probaturum medico scientiam & cognitionem plantarum esse utilem & necessariam, quum ego neminem vestrum existimem, qui de hujus rei veritate dubitat; e quibus omnibus quid aliud sequitur? quam exoticarum plantarum culturam summæ esse utilitatis, quia hac neglecta nullam in nobis exoticarum a Veteribus in usum receptarum ideam formare possumus, nescimus enim, an illa attributa, quibus Veteres sua simplicia descripserunt & designarunt, plantis illis competant, quæ tanquam legitimæ & a Veteribus descriptæ sæpe ac multum nobis obtruduntur, exoticæ è contrario ubi colantur, illasque nobis continuo videre, & ad examen revocare, hoc est cum Veterum scriptis conferre liceat, nosmet ipsos plantarum legitimarum a Veteribus descriptarum certiores facere possumus,

cujus specimen statim exhibebo: e quibus omnibus & quid aliud, inquam, sequitur? Quam & exoticarum plantarum demonstrationes maxime utiles futuras, præsertim, quum in iis demonstrandis mihi proposui utilitatis aut virtutis, si quam exoticarum nonnullæ habeant, aut a Veteribus fuerint descriptæ, non oblivisci, quod agentes utile miscebimus dulci, & diversas e quatuor totius orbis partibus in hunc unum hortum delatas videntes, cogimur suapte Amplissimorum hujus civitatis Procerum propensam erga rempublicam medicam voluntatem prædicare, cum iis Proceribus Amplissimis placuerit hunc hortum immensum ad publicum bonum & utilitatem magnis sumptibus extruere, & indies augere, fore ut eundem mirentur Incolæ, laudibus extollant Advenæ, testis est inter Botanicos nostri temporis facile Princeps Jacobus Breynius Gedanensis, qui, posteaquam Batavorum hortos, (& præcipue hunc & Lugdunensem, quos omnium optime instructos recenset) inviserat, in secundo suo fasciculi plantarum exoticarum prodromo exclamare cogitur, se sub primum hortorum ingressum cum stupore ibi theatrum plantarum inusitatæ cujusdam amœnitatis conspexisse, atque

que an in Indiam an Americam esset delatus, dubium hæsisse ac incertum, tot eximia oculos ejus afficiebant objecta, quia a mundi conditi exordio in illum usque diem tanto plantarum exoticarum thesauro Europa nunquam se jactaverat, quanto tunc temporis Hollandia ditata erat, qui si nunc temporis in vivis foret, quam copiam plantarum suo tempore nec visarum nec notarum ex utroque orbe & Africa in hunc hortum delatam non cerneret? non possumus itaque, Auditores, nisi erga divinum Numen simus ingrati, summi Creatoris in hisce ordinandis & producendis omnibus sapientiam & omnipotentiam non admirari & revereri, bonitatem non prædicare, dum harum multas in usum mortalium, habita ratione incolarum diversorumque morborum endemiorum, creatas atque productas videmus, hujus veritatis pleni sunt libri, plenæ sapientum voces, & si quis dubitet hunc Barbari docebunt. Hactenus de utilitate, nunc pauca de methodo.

Nolite, Auditores, dum methodum mihi in demonstrandis exoticis servandam sim propositurus, a me exspectare, ut aliorum methodum multis refellam, ut Dalecampium, qui plantas per loca natalia disposuit; ut Parkinsonium, qui a plan-

tarum viribus & facultatibus earum classes desumpsit; ut Beslerum, Horti Eysstettensis auctorem, qui per quatuor anni tempora suas plantas digessit; ut Matthiolum & alios, qui a foliorum similitudine plantas ad eandem classem reduxerunt, ut hos, inquam, omnes multis argumentis mala usos fuisse methodo ostendam, refutationis loco hæc satis superque a Morisono & aliis demonstrata dixisse sufficiet.

Methodum quod attinet, quam mihi in demonstrandis exoticis servandam proposui, hæc est, ut quotiescumque genus aliquod sim expositurus, relicta tamdiu specierum enumeratione, illius notas proponam characteristicas, quæ illi generi duntaxat nec alteri conveniunt, quæ omnibus & singulis ejus speciebus competunt, nec ab iis, nisi vim ipsi naturæ velimus inferre, possunt divelli, quibus propositis, species ejusdem generis recensebo: hac nisi utamur methodo, proficiemus nihil, & mea quidem sententia actum est de scientia Botanica, & illam, quæ admodum jucunda & utilis est, quæ hac methodo facilior redditur, odiosam, inutilem, & scientiarum omnium difficillimam reddemus.

Notæ, quæ vocantur characteristicæ, a

solis

ſolis florum ſeminum aut capſularum figura & numero deſumendæ veniunt, ab his ſi deſumantur, facile ſimiles a diſſimilibus ſeparari, & cum ſimilibus velut in faſciculos colligi poſſunt: plantæ autem, quæ ejuſdem ſunt generis inter ſe tamen ſigno quodam ſingulari, ab externa facie deſumpto, differant neceſſe eſt, etiamſi ſpecies ejuſdem generis ob characterem generi proprium appellentur, exempli gratia plantæ omnes, quæ *Geranii* nomine innoteſcunt ſunt plurimæ, & notis ſuis characteriſticis, quod ſint *pentapetalæ, rariſſime tetrapetalæ, quinque capſulares & pentacoccæ, & quarum capſulæ ſeminales in mucronem inſtar ciconiæ roſtri longiſſimum exeunt*, ſub eodem comprehenduntur genere, ſed nota tamen ab externa facie deſumpta differant neceſſe eſt, ita ſpecies ejus ſunt vel *Aquilegiæ*, *Ibiſci*, *Alchimillæ*, *Coriandri*, *Staphydis agriæ*, *Aſari*, *Myrrhidis*, *Aſtragali* & ſic porro foliis; ex hoc allato geranii exemplo quid aliud ſequitur, Auditores? Quam externam faciem in generibus conſtituendis utilitatem in ſe continere vel exiguam vel potius nullam: hæc ut paulo clarius innoteſcant, ſciendum, a pleriſque Botanicis verticillatarum claſſem, quæ plu-

plurima genera in ſe continet, hac præcipua nota ab aliis quibuſvis claſſibus diſtingui, quod folia gerat ex adverſo caulem amplectentia bina, (non diviſa intelligite, Auditores, aut diverſa quaſi folia uni pediculo ex utroque latere cauli amplectentia, cum talis planta verticillata ante tres quatuorve annos apparuerat nulla) exprientia tamen ſumus edocti paucis ab hinc annis e Canaria plantam eſſe allatam, quæ triphylla exiſtit, ſeu tria quaſi folia in eodem gerit pediculo, quem capite quadrageſimo primo alterius partis horti Amſtelædamenſis nomine *Cedronellæ canarienſis viſcoſæ foliis plerumque ex eodem pediculo ternis* deſcripſi: quis Botanicorum unquam cogitaſſet futuram Geranii ſpeciem foliis conjugatis? niſi illa præterito anno è ſeminibus africanis enata coleretur in horto. Hæc quæ de methodo mihi ſervanda paucis præfari præceperam, plura ſi quis deſideret, doctiſſimos adeat Tournefortium, Rivinum, Rajum, Hermannum, aliosque.

Audiviſtis jam, Auditores, qua methodo lectiones ſum habiturus; audiviſtis utilitatem, quæ in hiſce continebitur, quid aliud nunc reſtat? quam ut & utilitatis & methodi ſpeciem ex-

exhibeam; inquiramus itaque primo in unico duntaxat ſubjecto, quid plantarum cultura & demonſtrationes afferant emolumenti, quid utilitatis, & ſpeciminis loco perſcrutemur, quid verum *Antiquorum Euphorbium*, videamuſque num illud in hoc horto colatur.

Quæ ſit illa planta verum *Antiquorum Euphorbium* fundens, in eo non conveniunt auctores, Dodonæus plantam pro *Euphorbio* propoſuit, ejuſque iconem & deſcriptionem exhibuit, quem ſequitur Cl: Hermannus, & Cl: Commentatores in partem primam hujus horti Ruyſchius & Kiggelarius: Lobelius plantam pro *Euphorbio* obtrudit, quæ *Cerei* eſt ſpecies, hunc nemo ſequitur: Clar: Rajus, Dale, Breynius, Pluckenetius & Patruus *Scadida-calli* Malabarorum verum eſſe *Antiquorum Euphorbium* exiſtimant; plures aliæ etiam plantæ exiſtunt, & in hoc horto coluntur, quæ ſuccum inſtar *Euphorbii* fundunt, atque hinc etiam *Euphorbia* vocari poſſent: Videamus itaque, priuſquam inquiramus, quid verum ſit *Veterum Euphorbium*, plantas illas, quæ talem de ſe ſuccum fundunt, ut eo clarius vobis omnibus & ſingulis, quæ vera ſit, pateat, & omnis dubitandi anſa auferatur.

Primo loco nobis occurrit illa, quæ a Malabarenſibus vocatur *Scadida-calli* & hoc nomine horti Malabarici parte ſecunda innoteſcit, *Euphorbii Antiquorum veri* titulo in notis ad eundem hortum, & in deſcriptionibus & iconibus horti Amſtelædamenſis a Patruo meo, & a Rajo in hiſtoria ſua plantarum deſcribitur.

Secundo loco ſeſe offert illa, quæ a Zeylonenſibus *Sadri* & *Sandri-Calli* & â Breynio *Euphorbio ſimilis* vocatur, & a nemine, quod ſcio, deſcribitur.

Tertia eſt illa planta, quæ in eodem horto Malabarico nomine *Ela-Calli* proponitur, & in horto Amſtelædamenſi nomine *Tithymali Indici arboreſcentis ſpinoſi nerii folio* a Patruo deſcribitur.

Quarta nova eſt ſpecies, & ab *Ela-Calli* differt, quod tota ſit anguloſa, atque hinc a me *Tithymalus aizoides arboreſcens ſpinoſus caule angulari nerii folio* vocatur.

Quinta eſt, quæ *Tiru-Calli* a Malabarenſibus, & *Tithymalus Indicus fruteſcens* a Rajo & Patruo vocatur, atque hoc nomine cum prima & tertia loco citato deſcribitur.

Sexta quintæ ſimillima eſt, & in eo duntaxat differt a præcedenti, quod in arborem nunquam excreſcat, cætera conveniunt omnia.

Septima

Septima eſt illa, quæ a Dodonæo pro *Euphorbium fundente planta* proponitur, & ab eodem in pemptadibus, ac Patruo in horto Amſtelædamenſi deſcribitur.

Octava eſt, quæ *Tithymalus aizoides fruticoſus canarienſis quadrangularis* vocatur, & a me in altera parte horti Amſtelædamenſis, capite centeſimo quarto deſcribitur.

Nona eſt quæ *Tithymali forte genus, planta Lactaria Africana, pini fructuum facie* a Breynio in utroque ſuo prodromo vocatur, & in Primo, ut & in horto Amſtelædamenſi a Patruo deſcribitur.

Decima hæc nova etiam eſt planta & a me *Tithymalus aizoidis Africanus ſimplici ſquamato caule* vocatur.

Undecima hæc hactenus etiam incognita eſt planta & mihi nomine *Tithymali aizoidis Africani ſimplici ſquamato caule chamænerii folio* innoteſcit.

Duodecima hæc nova etiam & non deſcripta, quam voco *Tithymalum Africanum aizoidem validiſſimis ſpinis ex tuberculorum internodiis provenientibus.*

Has plantas omnes cum ſynonimiis ſuis & homonimiis ſtatim ipſius Methodi ſpecimen exhibi-

hibiturus proponam; ut nunc itaque ad ipſius *Euphorbium Veterum* fundentis plantæ inquiſitionem accedam, videndum eſt primo quid de eo Veteres nobis reliquerunt deſcriptum, & quibus attributis vera *Euphorbii* planta in Veterum ſcriptis innoteſcat, & deinde an harum ſtatim demonſtratarum ulli ea competant.

Dioſcorides, Plinius & Galenus omnium Veterum primi plantæ *Euphorbium* fundentis meminerunt, eam quodammodo deſcripſerunt, illiuſque ſucci virtutem nobis reliquerunt deſcriptam; Dioſcorides inquit arborem eſſe naſcentem in monte Tmolo Mauriſianorum; Plinius Acanthinis foliis ſpectari ait; Galenus Rajo teſte arborem ſpinoſam refert, quarum omnium plantarum (quas modo indigitavi, aut quæ hactenus ab ullo Botanico ſunt deſcriptæ) nulli hæc allata attributa magis conveniunt, quam illi, quæ *Scadida-Calli* a Malabarenſibus, ut dixi, vocatur, eſt enim arbor & in arboris excreſcit altitudinem, ſpinoſa eſt, & ejus folia juniora non inepte cum portione foliorum Acanthi comparari poſſunt, addamus denique, quod fruſta ipſius *Scadida-Calli* inter *Euphorbium* Patruo e Barbaria ſint allata, & quod ipſe *Scadida-Calli* plurimas capſulas ſeminales inter

gum-

gummi invenerit, & harum aliquas cum Clariſſimo Breynio communicaverit, ut in ſecundo ipſius Breynii Prodromo videre licet; nec obſtat *Scadida-Calli* in Malabaria creſcere, *Euphorbium* e Barbaria in Europam transvehi, nam nullus dubito, quin etiam in Barbaria creſcat; hoc vel ex eo liquet, quod ejus fruſta & fructus ſeu capſulæ ſeminales inter gummi ex Barbaria ſint allata, denique conſtat experientia regiones calidiores longe diſſitas eaſdem producere plantas, Aſia enim & America eaſdem magna ſatis quantitate producunt plantarum ſpecies, atque hæc cauſa eſt cur Clar: Samuel a Dale in ſua pharmacologia *Euphorbium* æque in India Orientali ac Mauritania provenire ait. Denique ſi vires & facultates medicas conſideremus, illæ erunt eædem.

Euphorbium Veterum magna cum vehementia purgat, quare ejus uſus internus non admodum ſecurus eſt, & non niſi hydropicis robuſtioribus concedi poteſt, valide enim pituitam, validius aquam educit, ut Actuarius & Aetius, teſte Matthiolo, concordes aſſeverant, externe linimentis, quibus lumbricis laborantium abdomen illinitur, adjungitur, & prodeſt coxendicum doloribus, ut Dioſcorides inquit: ita

etiam *Scadida-Calli* Malabarensium externe applicatum necat vermes, intus sumptum valide purgat, & in doloribus Podagræ juvat. E quibus omnibus quid aliud sequitur, Auditores, quam hoc *Scadida-Calli* inter has omnes plurima possidere attributa, quæ ipsi *Antiquorum Euphorbium* fundenti plantæ competunt, hoc est, *Scadida-Calli* illam ipsam esse plantam, quæ Veterum fundit *Euphorbium?* Quis, inquam, mortalium hujus plantæ cognitionem sibi ausus fuisset polliceri? cum illa, nunc arbor a Dioscoride, Spinosa a Galeno, & Acanthinis foliiis a Plinio spectari dicatur, nisi illa in hortis coleretur, nam descriptiones, quæ etiamsi contradictionem includant nullam, & simul veræ esse possint, vix tamen sui cognitionis participes lectores suos futuros polliceantur; nos autem, qui jam ejus attributa audivimus omnia, quibus a Veteribus describitur, quæ omnia huic uni Malabarorum *Scadida-Calli*, nullique alteri plantæ competere vidimus, certo possumus concludere *Scadida-Calli* plantam esse fundentem *Veterum Euphorbium*, etiamsi vel maxime Clar: Etmullerus plantam omnibus Botanicis incognitam scribat, & in eo dissentire auctores, an *arbor*, an *frutex*, an

an *Ferula ſit*, ſed quinam? recentiores crediderim, qui ab omni plantarum exoticarum cultura & inveſtigatione quam longiſſime abeſſe malunt, quam in iis vera Veterum ſimplicia quærere & invenire; ſcio equidem *fruticem* dicat a Dioſcoride, ſed quis Veterum *fruticem* dicat inveni neminem, ſcio & hoc quod ſecundum Dioſcoridem *Ferulæ* ſpeciem habeat, ſed quid inde? quam quod inſtar ſtipitis *Ferulæ* in altum erigatur, ſingulis enim annis pleræque *Ferularum* ſpecies ſcapum producunt humanam altitudinem longe ſuperantem, quare non inepte a Dioſcoride dictum puto, quod *Euphorbium Ferulæ* ſpeciem habeat, nec hic Dioſcoridis locus ullam in nobis dubitandi anſam excitare valet, nemo enim ſibi perſuadeat Dioſcoridem his verbis *Euphorbium Ferulæ* ſpeciem dixiſſe, cum locus ille nihil aliud in ſe contineat, quam quod ſtatim dixi, *Euphorbium* nimirum in altum inſtar *Ferulæ* flores & ſemina producturæ erigi, & ſi vel maxime hoc demus Dioſcoridem *Euphorbium Ferulæ* ſpeciem dixiſſe, illud modo dictis non refragatur, nam e quibus, quæſo, principiis *Ferulæ* ſpeciem dixit *Euphorbium?* è notis characteriſticis a fructificatione deſumptis? hoc nemo ſibi perſuadeat, dum harum nun-

quam

quam Veteres meminerint: an e viribus & facultatibus? nec hoc aliquis putet, cum ſi vires *Euphorbii*, & *Ferulæ* ſpecierum ex ipſo Dioſcoride petantur, quam longe differant unicuique facile patebit: ſed fortaſſe è ſucco, qui recens in *Ferularum* ſpeciebus etiam albicat, ſuas notas deſumpſit? nec hoc ſibi quiſquam imaginetur, cum, ſi a ſucco lacteo *Ferulæ* ſpeciem dixiſſet, etiam *Scammonei*, *Apocyni & Tithymali* (cujus multas ſpecies libro quarto recenſet, & cujus ſpeciem ſummo jure *Euphorbium* dixiſſet) ejus ſpeciem ut habeat neceſſe ſit: an a facie aut ſimilitudine quadam externa *Ferulæ* ſpeciem dixit *Euphorbium*, ejuſque notas collegit? ne hoc quidem, cum nulla hactenus *Ferulæ* ſpecies ſit nota, aut innotuit, quæ ſpinoſa, quod tamen etiam *Euphorbii* attributum eſt præcipuum: patet itaque evidentiſſime omnibus objectionibus repulſis plantam hanc verum Antiquorum *Euphorbium* fundere: ſed cui, quæſo, uſui, cui bono hæc omnia, dum *Euphorbium*, qui hodie utuntur medici, diſtinctiſſimum ſit a Veterum *Euphorbio*, ut Etmullerus in collegio ſuo pharmaceutico in Schroderum notat? dicam, quod, ſi vel maxime verum foret hodiernum a Veterum *Euphorbio* differre, illud

tamen

tamen esset utilitatis, ut scilicet nota illa Veterum *Euphorbium* fundente planta, facile nos etiam verum succum, qui plantæ loca natalia noscimus, nobis possimus comparare: dein nescio, quo jure hoc dicit Etmullerus, quia *Euphorbium* hodiernum omnia attributa possidet, quæ illi adscripsit Dioscorides*, est enim orobi magnitudine, qualia plurima ejus grana sunt, translucens, si a pulvere externo grana purgentur, acre & cum levi gustu os accensum diu detinet.

Demonstrata genuina Antiquorum *Euphorbium* fundente planta, nihil jam aliud superest, quam ut breviter dicam hallucinari Cl: a Dale, qui tres diversissimas earumque nomina tanquam synonima in sua pharmacologia confundit, nam *Scadida-Calli*, *Euphorbium Dodonæi* & *Tithymalus Africanus Spinosus cerei effigie ex codice Comptoniano Plukenetii* una ipsi eademque videtur planta, quæ tamen tres plantæ sunt toto cælo diversissimæ. Hactenus utilitatis, nunc methodi, quam mihi servandam in demonstrandis exoticis proposui, specimen daturus, genera, quæ fructum gerunt tricoccum, explicabo, & breviter, quibus a se invicem queant distingui notis characteristicis, demonstrabo, earumque species exoticas recensebo.

C Plantæ

Plantæ *tricoccæ* a Botanicis dicuntur, quarum fructus ſeu capſulæ ſeminales tribus diſtinguuntur loculamentis, ſingulis unicum duntaxat ſemen continentibus, ita de *monococco*, *tetracocco* & *pentacocco* intelligendum.

Genera, quæ *tricocca* dicuntur, & quæ in hoc horto coluntur, ſunt vel *Tithymalus*, *Ricinus*, *Paliurus*, *Chamælea*, *Tithymaloides*, *Ricinoides*, *Alaternoides*, *Acriviola* ſeu *Naſturtium Indicum*, & *Cor Indum* ſeu *Halicacabum*.

Tithymali ſpecies omnes flores habent vel tetra vel pentapetaloideos, quæ tetrapetaloideos gerunt flores, hos folia gemina perianthii loco circumſtant, quæ pentapetaloideos producunt, illæ omnes ſunt ſucculentæ, ſempervirent, & *aizoides* aut *Euphorbia* a rei herbariæ peritis vocantur, omnes tamen hæ plantæ tanta affinitate conjunguntur, ut ab invicem ſeparari ullo modo nequeant, hos flores fructus ſive capſula ſeminalis ſequitur tribus loculamentis totidem ſemina continens, his notis addi poteſt omnes *Tithymalorum* ſpecies, quacumque parte vulnerentur, ſuccum fundere copioſum & lacteum.

Ricini florem habent apetalum, hoc eſt, imperfectum, plurimis ſcilicet ſtaminibus ex calyce

ce ſurgentibus conſtantem, ſed ſterilem, embryones a floribus in eadem planta ſejuncti in fructum abeunt tribus cavitatibus totidem ſemina continentem.

Paliurus florem gerit pentapetalum, ſeu, ut Tournefortius amat, roſaceum, cujus piſtillum abit in fructum clypeiformem, qui intus oſſiculum occultat, quod tribus loculamentis diſtinctis totidem nucleos ſeu ſemina continet.

Chamælea florem habet tripetaloideum, cujus piſtillum in fructum mutatur tricoccum ex tribus oſſibus totidem nucleos continentibus compoſitum, fructus tamen unus alterve apparet aliquando in hac planta tetracoccus.

Tithymaloides florem habent monopetalum calceolum quendam referentem, cujus piſtillum abit in fructum tricoccum.

Ricinoidis genus cum *Tithymaloidis* genere his nominibus omnium primus propoſuit Cl. Tournefortius, florem habent *Ricinoides* roſaceum, hoc eſt, qui petalis conſtat plus quatuor in orbem poſitis, fructum gerunt in tres capſulas totidem ſemina continentem, & per maturitatem fiſſilem.

Alaternoides vocantur, quæ flore gaudent pentapetaloideo, fructum gerunt tricoccum, fronde

fronde gaudent perpetua, & lac fundunt nullum.

Acriviola, quæ & *Cardamindum*, *Viola acris*, *Violæ affinis* & *Nasturtium Indicum* vocatur, florem gerit violæ æmulum calcare donatum, hunc sequitur fructus rugosus per maturitatem a se invicem secedens, qui tribus thecis tria continet semina.

Cor. Indum seu *Halicacabum peregrinum* florem producit polypetalum, quem fructus sequitur folliculatus, trigonus, tribus membranis intermediis in tres cavitates divisus, quæ singulæ semen continent unicum.

Species *Tithymalorum* sunt plurimæ, multæ in horto coluntur, nunc autem eas duntaxat, quæ exoticæ dicuntur, quæ in communi solo non crescunt, sed hybernaculis & hypocaustis seruantur, & primo illas, quæ *aizoides* & *Euphorbia* vocantur, demonstrabo. Primo loco sese offert.

Tithymalus aizoides fruticosus Canariensis aphyllus, quadrangularis, & quinqueangularis spinis geminis aduncis atro nitentibus armatus. Hort. Amst. Part. 2. 207. *Tithymalus aizoides lactifluus, seu Euphorbia Canariensis quadrilatera & quinquelatera cerei effigie, ad angulos per crebra intervalla spinis rectis atro-*

niten-

nitentibus, gasellæ cornua referentibus, armata Pluckenet. Phytogr. Tab. 320. Fig. 3. *Tithymalus quadrangularis spinosus, seu spinis geminis aduncis ex eadem sede ortis armatus, succo lacteo acerrimo turgidus.* Kiggelarii Hort. Beaumont. 41.

Tithymalus aizoides triangularis nodosus & spinosus lacte turgens acri. Pluckenet. Almageſt. Botanic. 370. *Tithymalus indicus spinosus & angulosus lacte turgens acri* Kiggelarii Hort. Beaum. 41. *Euphorbium Indicum Opuntiæ facie, caule geniculato triangulari* Breyn. Prod. 2. 44. *Euphorbium verum* J. Commel. in Not. ad. Hort. Malab. Part. 2. 82. *Euphorbium verum antiquorum* Raji Hiſt. 873. *Scadida-Calli* Hort. Mal. p. 2. 81. hunc *Tithymalum* pro varietate præcedentis duntaxat habet Pluckenetius, ſed perperam, cum ſpecies ſit diverſiſſima, & toto, ut ajunt, cælo ab illo diſcrepat, ut veſtrum quiſque videre poteſt.

Tithymalus aizoides triangularis & quadrangularis nodosus & spinosus, ramis compressis. Nobis. *Euphorbium triangulare ramis planis compressis opuntiæ facie,* & *Euphorbio similis Sadricalli Indorum* Breyn. Prod. 2. 44. *Rangiferi cornua referens planta Zeylanica: Sandri-Calli Zeylonensium* Parad. Bat. Prod. 368.

Tithymalus aizoides arborescens spinosus, caudice rotundo, nerii folio. Nobis. *Tithymalus Zeylanicus spinosus arborescens* Parad. Bat. Prod. 381. & Pluckenet. Phytogr. Tab. 230. Fig. 4. *Tithymalus arborescens spinosus Zeylanicus foliis Laurinis* Herman. Catalog. post Parad. Batav. *Euphorbio & Tithymalo media affinis aizoides Indica arborescens spinosa, nerii folio* Breyn. Prod. 2. 45. *Euphorbium secundum hactenus ignotum* J. Commelin. in Not. ad Hort. Malab. p. 2. 84. *Ela-Calli* Hort. Malab. p. 2. 83.

Tithymalus aizoides arborescens spinosus caudice angulari, nerii folio. Nobis. An *Tithymalus amboinensis, Ligularia Rumphii* Hermanni Catalog. post Paradis. Batavum?

Tithymalus Africanus aphyllos angulosus & spinosus, flore pallido J. Commel. Catal. Hort. Amst. 351. *Tithymalus mauritanicus aphyllos angulosus & spinosus, ex quo Euphorbium officinarum* Herm. Cat. Hort. L. 598. *Euphorbium cerei effigie, caulibus crassioribus, spinis validioribus armatum* Breynii Prod. 2. 45. *Euphorbium Dodonei, Lobelii* B. Pin. 387. *Euphorbium vulgo sed falso creditum* Raji Hist. 872.

Tithymalus ramosissimus frutescens, pene aphyllos Parad. Bat. Prod. 381. *Tithymalus Indicus fru-*

frutescens Raji Histor. 1710. *Tithymalus arborescens, caule aphyllo* Pluckenet Almag. Botan. 368. *Tiru-Calli* Hort. Mal. P. 2. 85.

Tithymalus ramosissimus non frutescens pene aphyllos. Nobis. *Felfel Tavil* Alpin. Pl. Ægypt. 96. *Felfel Tavil seu Piper longum Ægyptium* Vesling. Observ. 34. differt hæc planta â præcedente, quod caules varii ex eadem radice proveniant, & vix trium pedum altitudinem acquirant, quum planta præcedens unicum duntaxat truncum ex radice protrudat, & in fruticem decem pedibus altiorem excrescat, cætera conveniunt omnia.

Tithymalus aizoides Africanus pini fructuum facie. Nobis. *Tithymali forte genus planta Lactaria pini fructuum facie* Breyn. Prod. 2. 100. Prod. 1. 44. *Planta Lactaria Africana* Hort. Amstel p. 1. 33. hanc plantam Cl. Pluckenetius cum suo *Tithymalo Africano arborescente, squamato caule spinoso*, quem Phytographiæ Tabula 230. Fig. 5. exhibet, confundit, quocum nullam habet affinitatem, spinosus enim est *Tithymalus* Pluckenetii, hic non item, folia Plantæ Pluckenetianæ magna sunt admodum, ut quadruplo equidem hanc nostram superent.

Tithymalus aizoides Africanus simplici squamato caule. Nobis.

Ti-

Tithymalus aizoides Africanus simplici squamato caule Chamænerii folio. Nobis.

Tithymalus aizoides Africanus validissimis spinis ex tuberculorum internodiis provenientibus. Nobis.

Tithymalus Canariensis frutescens Linariæ foliis Hort. Amstel. p. 2. 209. *Tithymalus dendroides Linariæ foliis ex Insula Canaria* Pluckenet. Phytogr. Tab. 319. F. 5.

Tithymalus arboreus Americanus Cotini folio Hort. Amst. P. 1. 29. *Tithymalus Curassavicus folio Cotini Massinilia Sylvestris* Parad. Bat. Prod. 381. *Tithymalus Surinamensis arborescens Cotini sive Coccigriæ foliis & facie* Breyn. Prod. 2. 100. *Tithymalus Curassavicus folio Cotini triphyllos, petalis flosculorum serratis* Pluckenet. Almag. Bot. 369.

Tithymalus dendroides ex codice cæsareo Dodonei 372.

Tithymalus Americanus sive Peplis major Brasiliensis flosculis albis Raji Hist. 870. J. Commel. Cat. Hort. Amst. 351. *Caacica* Marggr. 15.

Tithymalus Americanus Fici foliis urens. Nobis. *Ricinus Tithymaloides Americanus lactescens & urens floribus albis.* Parad. Batav. Prod. 370. Hort. Amst. P. 1. 19. *Ricinus lactescens Fici foliis spinis mordacibus armatus* Pluckenet. Phytogr. Tab.

Tab. 220. Fig. 3. *Ricinus humilis lacteſcens, fici foliis, flore lacteo pentapetalo, caule, foliis & capſulis ſeminalibus ſpinulis urticarum more pungentibus armatis.* Baniſteri. *Manihot Americana ſpinoſiſſima, folio vitigineo Plumerii* Tournef. inſtitution. rei Herbar. 658. *Frutex pungens & urens.* Marggr. 79.

Tithymalus characias amygdaloides foliis eleganter variegatis. Herman: Fl. Lugd. Bat. Fl. edit. alt. 115.

Omnes Tithymalorum ſpecies ſive Aizoides aut Euphorbia dicantur, ſive minus ſint ſucculenti, valide per inferiora purgant.

Ricinorum ſpecies ſunt.

Ricinus vulgaris B. Pin. 432. J. Bauh. l. 3. 642. *Ricinus* Dod. Pempt. 367.

Ricinus Africanus maximus caule geniculato rutilante H. Reg. Par. 127. *Avanacu ſeu Catu Avanacu* Hort. Mal. 2. 57.

Ricinus Indicus maximus caule geniculato totus ruber Herman. Cat. 525. *Ricinus vulgaris major* Raji Hiſt. 1710. *Pandi-Avanacu* H. Mal. 2. 60.

Ricinus Americanus major caule vireſcente Hort. Reg. Pariſ. 127.

Omnes Ricinorum ſpecies valide purgant, datur tamen ſpecies in Horti Malabarici parte ſe-

 cunda

cunda descripta nomine *Codi-Avanacu*, quæ fluxibus sistendis proficua est, & vires debiles reparat.

Chamæleæ unicam speciem hactenus possidet hortus, quæ vocatur.

Chamælea Tricoccos B. Pin. 462. J. B. 1. 584. *Chamælea* Dod. Pempt. 363.

Purgat Chamæleæ succus, sed lente, ad drachmam & duas, etiam per se, aut aliis admixtum catharcticis perbono eventu sæpe exhibuit J. Bauhinus.

Paliuri unica etiam duntaxat species colitur, vocaturque.

Paliurus Dod. Pempt. 756. *Rhamnus & Paliurus folio jujubino.* J. Bauhin. 1. 35. *Rhamnus folio subrotundo, fructu compresso.* B. Pin. 479.

Folia & radices Paliuri Ventrem fluentem cohibent, fructus e contrario incidunt, calculos vesicæ comminuere, & pectoris pulmonisque excretionibus auxiliari dicuntur.

Tithymaloidis unica etiam species mihi nota est, & in horto colitur, quæ pro vario auctore varium quoque sortita est nomen, & dicitur.

Tithymaloides frutescens folio myrti amplissimo Tournef. Inst. rei Herb. 564. *Tithymalus frutescens Americanus myrtifolius, flore difformi rubicun-*

bicundo J. Commel. Cat. Hort. Amst. 350. *Tithymalus Curassavicus myrtifolius, flore papilionaceo, coccineo, parvo.* Parad. Bat. Prod. 381. *Tithymalus (vel Tithymalo affinis, seu similis) aphyllus dictus major Indicus latifolius flore sanguineo, aviculæ capitulum representante* Breyn. Prod. 2. 100. *Tithymalus Curassavicus myrtifolius flore coccineo mellifero* Parad. Batav. 254. Nullam cum Apocynorum speciebus affinitatem habet hæc planta, ut dubitat Pluckenetius Almag. Botanic. 319. quum semina cum propendente lanugine imbricum modo stylo nutritivo incumbentia in siliqua unicapsulari univalvi non gerat, sed tricapsularis & tricocca sit, & præter succum lacteum nihil habeat cum Apocyni speciebus commune.

Ricinoidis species, quæ nunc in horto coluntur, sunt.

Ricinoides Americana Gossipii folio Tournef. Instit. rei Herb. 556. *Ricinus Americanus major, semine nigro.* B. Pin. 432. *Ricinus major Americanus, Curcas dictus, & Faba purgatrix Indiæ occiduæ* J. Bauh. 3. 643. *Munduy-guacu, sive Nux cathartica Americana* Pison. 179. *Mundubiguacu* Marggr. 96.

Ricinoides arbor Americana, folio multifido

 Tour-

Tournef. inſt. rei Herb. 556. *Ricinus Americanus tenuiter diviſo folio* Breyn. Cent. 1. 116. *Avellana purgatrix* B. Pin. 418. *Avellana purgatrix novi orbis* J. Bauh. 1. 322.

Ricinoides Americana ſtaphidis agriæ foliis, flore purpureo. Nobis. *Ricinus Americanus perennis floribus purpureis ſtaphidis agriæ foliis* Hort. Amſt. P. 1. 17. *Ricinus Braſilianus perennis, flore purpureo, folio ſtaphydis agriæ nonnihil ſimili.* Par. Bat. Pr. 369. an *Ricinoides Americana ſtaphis agriæ foliis* Tournef. Inſt. rei Herb. 556? *Ricinus Americanus folio ſtaphis agriæ* B. Pin. 432?

Ricinoidum ſpecies fortaſſe etiam omnes per inferiora purgant, primam tamen & ſecundam purgare, vel ipſa earum ſynonima ſatis indicant.

Alaternoidum ſpecies, quas hortus noſter alit, omnes Africanæ ſunt, & circa Promontorium Bonæ ſpei ſuapte proveniunt, & ſunt.

Alaternoides Africana ericæ foliis, floribus albicantibus & muſcoſis. Hort. Amſt. p. 2. 1.

Alaternoides Africana Telephii legitimi Imperati folio, flore viridi. Hort. Amſt. 2. 3.

Alaternoides Africana Chamæmeſpili folio rigidiore & minore, floribus albicantibus. Nobis.

Alaternoides Africana Roriſmarini latiore & piloſiore folio. Nobis.

Ala-

Alaternoides Africana Lauri serratæ folio. Nobis. *Alaternus Hysicanensis seu Africana Lauri serratæ odoratæ Stapelianæ foliis* Kiggel. Cat. Beaum. 3. Pluckenet. Phytogr. Tab. 126. Fig. 1.

De Alaternoidum viribus nihil constat, quum plantæ sint novæ, earumque vires a nemine, quod sciam, sint descriptæ.

Acriviolæ species quatuor alit hortus, quæ sola magnitudine & floris colore variant, quæ *maxima* vocatur, *duplex* est, *florem* vel gerit *luteum*, vel *sulphureum*, quæ *minor* vocatur etiam *duplex* est, & *flore* quoque gaudet vel *luteo* vel *sulphureo*; notandum hoc genus tot ferme nomina mutuatum esse, quot illius fere meminerunt auctores, nam *florem sanguineum* vocat Monardus capite LXIX. *Pelon Mexixquilitl*, *Pelon Chilly seu Nasturtium Pervinum* Recchius, & Joannes Terentius in notis ad eundem *violæ speciem* facit pag. 161. & 162., quem Hermannus in catalogo Horti Academici 628. & Pluckenetius in Almagesto Botanico 388. sequuntur: *Violæ affinem* dicit Breynius Prod. 2. 103: *Nasturtium Indicum* uterque Bauhinus & plurimi alii. *Cardamindi* nomine Tournefortius in utraque editione institutionis rei herbariæ 341. 430. proponit, quem sequitur Rivinus Ord. Plantar. ir-

regular. pentapet 24. *Acriviola* in tabula phytosophica duodecima Frederici Cæsii vocatur, quem sequitur Volckamerus Flor. Norimberg 11. a quo nomine etiam non est alienus Rivinus loco citato. Omnia synonima collegit Pluckenetius in Almagesto suo Botanico pag. 388. 389.

Acriviolæ flores & semina in acetariis usurpantur, flatus intestinorum discutiunt. Scabiem contumacem & malignam curare auctor est Simon Pauli.

Corindi unicam speciem alit hortus, quæ vocatur.

Corindum ampliore folio, fructu majore Tournef: Institut: rei herb. 431. *Pisum vesicarium, fructu nigro alba macula notato* B. Pin. 343. *Halicacabum peregrinum multis, sive Cor-Indum* J: Bauh: 2. 173. *Halicacabus* Dod. Pemptad. 455.

De *Corindi* viribus altum est apud auctores silentium.

Exhibito tum utilitatis tum methodi specimine, demonstrationes exoticarum, dum anni tempus eas diutius continuare vetet, proxima æstate auspicabor, earumque integram, Deo vitam & vires largiente, dabo historiam, volui tamen eas hoc autumno auspicari, tum ut Nobiliss: & Ampliss: Proceribus, qui hoc tempore hanc provinciam mihi demandarunt, morem gererem, tum ut & utilitatis & methodi specimine, exhibito, instituti mei essetis participes.

Diu-

DIuturni ſilentii, Auditores eruditiſſimi, quo præteritâ hyeme uſus ſum, finem attulit hodiernus dies, dies ille, quo redierunt jam gramina campis arboribuſque comæ, quo cælo favente ſtirpes ex altero orbe petitæ magis magiſque huic noſtro aſſueſcere climati, & ex hybernaculis velut in campum ſe transferri patiuntur: Dies hicce eſt, quo publicas exoticarum plantarum demonſtrationes hac æſtate habendas exordiar: quid, quæſo, nunc erit convenientius? quam ut in harum exordio hac horâ Botanices ſtudii dulcedinem & jucunditatem demonſtrem, ut his ipſis allecti erga hoc ſtudium fervore capiamini, ut hujus ſtudii amœna ſubjecta intelligentes huic ipſi operam detis, atque adeo ejus jucunditate cum utilitate conjuncta frui impellamini.

Quid quæſo humano generi acceptius, quid illi jucundius poteſt exiſtimari, quam continuus eorum aſpectus, & ſeria eorum inveſtigatio, quæ primo homini contemplanda voluit divinum Numen? nihil enim jam vix creato homini convenientius, jucundius hoc ipſo nihil

hil Omnipotentis divina judicavit Sapientia, quam ut ipſe vix creatus Adam, non immemor ſui Creatoris & hæc oblectamenta divina, Paradiſum putate arboribus elegantioribus feraciſſimum, fructibus & oculo & menti gratiſſimis abundantem, videns, Creatorem continuo coleret atque veneraretur: mortali enim nihil poteſt eſſe dulcius, quam quod ſui ingenii aciem ad cognitionem & cultum divini Numinis acuit & incitat; nam, etiamſi vel maxime omnia, quæ pulcerrimo hoc, quæ vaſtiſſimo hujus univerſi orbis ambitu continentur, ſummi Creatoris numquam venerandi & laudandi ſatis majeſtatem abunde declarant atque extollunt, me tamen judice in re ferme nulla laudandam magis venerandamque ſeſe uberius oſtendit, quam in innumeris ac maxime variantibus telluris muneribus, ſive diverſas & ſapienter admodum ordinatas plantarum ſtructuras, radicum putate, foliorum, florum, fructuum, ſive diverſos in iis ex eadem tellure provenientibus contentos ſuccos, ſive ipſas, quas humano generi præſtant virtutes & commoda, humano generi, ſi quidquam aliud, certe hæc utilia & neceſſaria, reſpiciamus, nam

Cunctis

Cunctis planta suis numen demonstrat in hortis,
Præsentemque refert quælibet herba Deum.
Emicat ex ipsis divina potentia campis,
Et levis est cespes, qui probat esse Deum.

Coruscent in cælis sydera, atque ipsorum luminis splendore & ordine haud mutabili sed constanti omnem humanæ mentis aciem transcendant longe, dignitatem tamen aut jucunditatem non minorem plantarum venustas & pulcritudo ipsi tribuunt telluri, ac sidera cælis. Existat homo, creatorum omnium se præstantissimum glorietur, sine his ipsis se in hac tellure vix posse existere, illas ipsas sibi rerum creatarum jucundissimas & maxime necessarias fateatur necesse est.

Quid dulcius, quid suavius excogitari potest illa amæna diversicolorum florum contemplatione? quam jucunditatem ex Amarantorum, Hæmanthi, Leoneuri Africani, Iridum, Anæmonum, Ranunculorum, aliorumque plurimorum floribus elegantissimis æstate videntes non percipimus? & amœnis gratisque eorum coloribus oculos nostros non pascimus? Qua dulcedine & suavitate Hyacinthorum, Liliorum, Narcissi

Hexagoni Americani & Ceylonensis aliorumque suaveolentium flores nos non afficiunt & recreant, & odoribus suis fragantissimis nares nostras non delectant? sed quid pluribus hæc demonstrare conor! ipsa Lilia convallium, quæ neque nent neque fatigantur, illa tamen pulcra sunt admodum, ut nec ipse Salomon in omni sua gloria amictus fuerit quasi unum ex istis, ut Divinum testatur Oraculum.

Quid, quæso, nobis acceptius esse potest, quam quod ubique terrarum, sive altissimos ascendamus montes, vel profundas valles ingrediamur, sive quod littora, agros, nemora, dumeta perreptemus, ex continuo earum nobis obviam venientium conspectu jucunditate afficiamur maxima? nam stirpium notitia edoctis non potest esse earum occursus non gratissimus, præsertim si ante non visa occurrat, quæ non minori nos afficit gaudio, ac si ingentem thesaurum repperissemus: hac scientia instructi terrarum nullibi soli esse videbimur, aut nos temporis tædebit, habemus enim quibuscum quasi confabulari queamus; earumque vires si nobis innotescant, hæ ipsæ statim in memoriam rediguntur; si occurrentes non ante vidimus, illæ ipsæ suis characteribus sui notitiam nobis impertiunt, nobis qua sub

classe

classe militent, cui generi aut familiæ adscribi aut conjungi debeant, indicant; cognitis classe, familia & genere ilico in nobis virtutum quodammodo excitatur cognitio, maximam certe illarum investigandæ virtutis in nobis oriri spem percipimus.

Vires earum & facultates si habeamus perspectas, si quid emolumenti, quid commodi misero humano generi afferant, consideremus, nihil quidquam rerum creatarum existere fatendum est, quod nos majori jucunditate afficere, aut recreare possit; dic, quæso, quid acceptius, quid gratius humano generi, quam quod simul utilissimum eique maxime necessarium, fingi potest? nam sicuti mulieri & omni fœmellæ fontes lactis sub partum scaturiunt, ut recentes fœtus rigentur alimentis necessariis & convenientibus, ita & terrestrium animalium matri terræ omnes stirpium species attribuit divina sapientia, ut cognatis non alienis cibis partus ejus uterentur, ut infirmitatibus aut morbis affecti ex his ipsis medicinam peterent: quam assertionem tantæ esse veritatis edocuit experientia, ut nulla tam infelix aut infœcunda tellus inveniatur, quæ salubre non afferat medicamen, quæ pro expellendis morbis endemiis medicinam non porrigat.

Quid aliud, quæso, Auditores, ad ſtirpium notitiam & culturam impuliſſe putatis, Cæſares, Reges, Principes, Magnates aut fortunatos, quam unica illa jucunditas cum utilitate conjuncta? atque adeo ut Diocletianus Imperator throno & ſceptro relictis, poſtquam annis viginti duobus res magnas geſſiſſet, Salonicæ ruri vitæ reliquum egerit. Evax Rex Arabum, Plinio teſte, de ſimplicium effectibus tractatum ad Neronem ſcripſit, herbarum effigies pinxit, atque earum effectus ſubſcripſit. Antonius Caſtor centenario major nullum corporis malum expertus plantas plurimas Plinii tempore alebat; nec etiam defuerunt, qui a ſe inventis & exploratis plantis ſui appellationem indiderunt: Quid multis? ipſe Regum omnium ſapientiſſimus Salomon de Cedro Libani ad Hyſſopum, qui de pariete egreditur, diſſeruit, hoc eſt ab herba minutiſſima ad altiſſimas celſiſſimaſque arbores uſque omnes habuit cognitas & exploratas. Sed quid de illis commemoro, qui ferme temporis longinquitate oblivioni ſunt dati? fuerunt etiam Magnates, fuerunt fortunati noſtris temporibus, & adhucdum exiſtunt, qui hujus ſtudii amœnitate & dulcedine allecti magnis ſumptibus hortos ingentes omni plantarum

E 2 gene-

genere feracissimos exstruxerunt: non Beverningianos, Fagelianos, Beaumontianos, aliorumve Batavorum hortos recensebo, aut longe abhinc dissitos ut hujus veritatis testimonia adducam, veritatem hanc, præter hortos publicos Magnatum sumptibus in publicam utilitatem exstructos, ingentes illi Horti Regii Hamtonienses in Anglia, & Honslaerdicenses in Hollandia satis superque demonstrant.

Poteritne jam, Auditores, studium aliquod suavius aut dulcius hoc ipso Botanices excogitari? cujus objecta illa ipsa sunt, quæ homini jam vix creato & sui Creatoris imaginem perfectissimam adhucdum possidenti contemplanda voluit D. O. M., cujus objecta diversissima & multiplicia Creatoris universi nobis notitiam & cultum impertiunt; cujus objecta pulcra & accepta sunt admodum, ut his ipsis nihil pulcrius, nihil acceptius aut oculis nostris videre, aut naribus nostris haurire queamus: cujus objecta etiam in remotissimo telluris angulo & sui & virium, quas possident, cognitionem quasi indicant: cujus objecta nobis admodum sunt necessaria, ut sine his ipsis in hoc mundo nec vivere, nec semel amissam sanitatem recuperare possumus.

Volui, Auditores, hanc studii Botanices ju-

cunditatem in præliminio noſtrarum demonſtrationum oſtendere, ut vos ipſi, qui præterito autumno exoticarum ſtirpium demonſtrationum a me audiviſtis utilitatem, nunc etiam Botanices ſtudii jucunditatem perciperetis, fore ut ſi non harum alterutra ad hoc ſtudium, ſaltem utraque impellamini.

Videamus nunc, Auditores, pulcerrimas gratiſſimaſque illas plantas, quæ unico nomine generico *Aloes* innoteſcunt: videamus hac lectione quam ingenti maximoque numero his ipſis ſuperbiat orneturque hic hortus, quum numerum æqualem diverſarum ſpecierum *Aloes* nullus unquam hactenus aluerit. Quum vel verſatiſſimus in hac ſcientia (etiamſi vel maximam telluris partem peragraverit) totidem *Aloes* ſpecies ſua vita non viderit, vel aliquis Botanographus ſcriptis reliquerit.

Dignoſcuntur *Aloes* ſpecies a congeneribus, quod flore gaudeant monopetalo & in ſex, rariſſime quinque, profundas lacinias diviſo, nunc è ramulis aut ſpica dependente, nunc in horum alterutris erecto. Florem ſequitur fructus oblongus cylindraceus in terna diviſus loculamenta, quæ ſemina plana continent. Fructus vel ex ipſo ſtylo nutritivo poſt floris exantheſin ori-

oritur, aut una cum flore prodit, & huic ipſi flos inſidet. Radice ſuſtentantur vel fibroſa vel tuberoſa. Folia plerumque ſunt ſucculenta & in orbem congeſta. Harum quædam, ubi ſemel floruerint, ſingulis annis caulem unicum vel plures producunt, qui floribus ſuæ ſpeciei convenientibus ornantur, ut in *Aloe vulgari* & pleriſque *Africanis ſpeciebus* videre eſt. Quarundam vero ſingulis annis folia ſucceſſive explicantur e medio veluti cornu abſcedentia, veſtigiis quibuſdam ſui relictis aut nunquam aut rariſſime obliterandis, ac ſi de induſtria picta eſſent, hæ autem nunquam flores producunt, niſi omnibus explicatis foliis, ut in *Aloe Americana muricata* J. Bauh. patet, quæ anno 1698. Lugduni Batavorum in Horto Academico, & Lipſiis in Horto Boſiano 1700. ante Biennium floruit.

Aſiaticæ ſunt aliæ, aliæ Americanæ, quarum una in Aſia, America & etiam in calidioribus Europæ partibus creſcit, aliæ & omnium plurimæ in Africæ parte, quæ Promontorium Bonæ ſpei audit, cæteræ ſpecies in illa Africæ parte, quæ Guinea dicitur, inveniuntur.

Aloe Vulgaris B. Pin. 286. & Moriſ. Hiſt. 417. qui tamen eandem in iconibus vocat *Aloem Arabicam ſerotinam vulgarem officinarum* Section. 4.

T. 22.

T. 22. *Aloe Dioſcoridis* a Colum 40. *Aloe* a J. B. T. 3. 701. aliiſque vocatur, *Kadanaku* vel *Catevala* Hort. M. 11. 7.

Aloe Vulgaris foliis anguſtioribus & magis glaucis. Nobis.

Aloe Guineenſis Caballina vulgari ſimilis, ſed tota maculata. Nobis. Caballinam hanc voco, quia fractis foliis ſuccus Aloen Caballinam redolet.

Aloe ſuccotrina anguſtifolia ſpinoſa, flore purpureo Breyn. Prod. 2. 12. *Aloe Indiæ Orientalis ſerrata, ſive ſuccotrina vera, floribus phœniceis* Kiggel. Catal. Beaum. 5. *Aloe Americana ſerrata floribus coccineis.* Parad. Bat. Prod. 306. *Aloe* hæc non eſt Americana, etiamſi Americanam Hermannus in Parad. Bat. Prod. dixerit, dum illam omnium primus ex India Orientali accepit Vir Nobiliſſimus S. a Beaumont Nobiliſſ. & Præpotent. Dominis Ordinibus Hollandiæ & Weſtfriſiæ a Secretis, qui illam cum hoc & aliis hortis communicavit.

Aloe Zeylanica pumila foliis variegatis Parad. Bat. Prod. 306. *Aloe pumila ſerpentaria Zeylanica* Breyn. Prod. 2. & in parte altera hujus horti deſcribitur.

Aloe Americana muricata J. B. T. 3. 701. *Aloe folio in longum aculeum abeunte* B. Pin. 286.

Aloe

Aloe mucronato folio Lob. *Aloe Americana* Cluſ. & aliis.

Aloe Americana minor Muntingii Aloid. 12.

Aloe Americana ex Vera Cruce foliis latioribus & glaucis Kiggel. Cat. Hort. Beaum. 4. *Aloe Americana foliis cæſiis latioribus* Parad. Bat. Prod. 305. Hanc cum præcedente non eſſet confundendam capite decimo ſexto alterius partis Horti Amſtelædamenſis, cum hanc deſcriberem, demonſtravi, & in deſcriptione *Aloes Americanæ minoris* Muntingii poſt hæc præludia exhibenda demonſtrabo.

Aloe Americana ex Vera Cruce foliis anguſtioribus minus glaucis Kiggel. Cat. Hort. Beaum. 4. *Aloe Americana foliis viridioribus & anguſtioribus* Parad. Bat. Prod. 305.

Aloe Americana viridi rigidiſſimo & fœtido folio, Piet dicta indigenis Kiggel. Cat. Beaum. 5. *Aloe Americana tuberoſa fœtida major* Parad. Bat. Prod. 306. *Aloe Americana levis latiſſimo folio ſplendente* J. Commel. Cat. Hort. Amſt. 15.

Aloe Americana tuberoſa minor ſpinoſa Parad. Batav. Prod. 306. Binæ hæ *Aloes* ſpecies parte altera Horti Amſtelædamenſis deſcribuntur.

Aloe Americana ſobolifera Herm. Catal. H. Lugd. Bat. 16.

Aloe Americana juccæ foliis arborescens Kiggel. Cat. Beaum. 5. *Aloe juccæ foliis caulescens ex Vera Cruce* Parad. Bat. Prod. 306.

Aloe Americana draconis folio serrato Nobis. *Aloe Americana non spinosa glabra silckgras Barbadensium* Kiggel. Cat. Beaum. M. S. An *Aloe juccæ foliis* Sloane Cat. Plant. Jamaic. 118?

Aloe Africana arborescens montana non spinosa, folio longissimo plicatili, flore rubro Hort. Amst. Part. 2. 5.

Aloe Africana caulescens foliis glaucis caulem amplectentibus Hort. Amstel. Part. 2. 27.

Aloe Africana caulescens, foliis magis glaucis, caulem amplectentibus, & in mucronem obtusiorem desinentibus Nobis.

Aloe Africana caulescens, foliis minus glaucis, caulem amplectentibus, dorsi parte suprema spinosa Nobis.

Aloe Africana caulescens, foliis glaucis, caulem amplectentibus, latioribus & undiquaque spinosis Nobis.

Aloe Africana caulescens, foliis glaucis, caulem amplectentibus, & dorso integro spinoso Nobis.

Aloe Africana caulescens, foliis glaucis brevioribus, caulem amplectentibus, foliorum parte interna & externa nonnihil spinosa Nobis.

Aloe

Aloe Africana caulescens, foliis glaucis brevissimis, foliorum summitate interna & externa nonnihil spinosa Nobis.

Aloe Africana caulescens perfoliata glauca & non spinosa Nobis.

Aloe Africana caulescens foliis spinosis maculis ab utraque parte albicantibus notatis Hort. Amstel. p. 2. 9.

Aloe Africana flore rubro, folio maculis ab utraque parte albicantibus notato Hort. Amstel. p. 2. 15.

Aloe Africana flore rubro, folio triangulari & verrucis ab utraque parte albicantibus notato Hort. Amstel. p. 2. 17.

Aloe Africana folio in summitate triangulari margaritifera, flore viridi Hort. Amstel. p. 2. 19.

Aloe Africana folio in summitate triangulari margaritis rarioribus obsita Nobis. Hæc *Aloes* species a nemine hactenus est descripta, nullaque hanc inter & præcedentem intercedit differentia, quam quod pauciores appareant margaritæ in singulis foliis, cætera ut foliorum magnitudo, figura & flores exacte respondent omnia.

Aloe Africana margaritifera minor Hort. Amst. p. 2. 21.

Aloe Africana margaritifera minima Nobis. Hæc species a præcedente foliorum & margari-

tarum parvitate duntaxat variat, cum ambo multo ſint minora.

Aloe Africana foliis glaucis margine & dorſi parte ſuperiore ſpinoſis Hort. Amſtel. part. 2. 23.

Aloe Africana foliis glaucis margine & dorſo integro ſpinoſis Hort. Amſtel. p. 2. 25.

Aloe Africana breviſſimo craſſiſſimoque folio, flore ſubviridi Hort. Amſtel. p. 2. 11.

Aloe Africana folio glabro & rigidiſſimo, flore ſubviridi Hort. Amſtel. p. 2. 13.

Aloe Africana glabro folio minutiſſimis cavitatibus notato Nobis.

Aloe Africana humilis ſpinis inermibus & verrucis obſita Nobis.

Aloe Africana humilis arachnoidea Nobis.

Aloe Africana humilis, foliis ex albo & viridi variegatis Nobis.

Aloe Africana humilis, folio nonnihil reflexo, floribus ex albo & rubro variegatis Nobis.

Aloe Africana humilis folio in ſummitate quaſi triangulari & rigidiſſimo, utroque margine albicante Nobis.

Aloe Africana erecta triangularis & triangulari parvo folio Nobis.

Aloe Africana erecta rotunda, folio parvo & in acumen rigidiſſimum exeunte Nobis.

Aloe

Aloe Africana folio triangulo longiſſimo & anguſtiſſimo, floribus luteis fœtidis Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat. 18. *Iris uvaria Promontorii bonæ ſpei* Bod. a Stapel. in Theophr. 335. *Iris uvaria flore luteo* Breyn. Prod. 2. 59. Hanc genuinam eſſe *Aloes* ſpeciem ejus ſemina, mihi ante biennium nomine *Aloes aquaticæ* miſſa, me certiorem fecerunt.

Aloe Africana arboreſcens floribus albicantibus fragrantiſſimis Hort. Amſtel. 2. 7. *Aloe Africana arboreſcens* Hort. Amſtel. p. 1. 93. Kiggel. Catal. Beaum. 5.

Aloe Guineenſis radice geniculata, foliie e viridi & atro undulatim variegatis Hort. Amſtel. p. 2. 39. *Anonymos Guineenſis, Aloes foliis geminatis, e viridi & atro undulatim variegatis, floribus rubicundis Apocyni floribus Lilii Convallium Dodarti ſimilibus* Kiggel. Catalog. Beaumont. 8.

Recenſitis indigitatiſque *Aloes* ſpeciebus, præterire *Yuccam* non poſſumus, quin eam demonſtremus, cum eaſdem cum *Aloes* ſpeciebus habeat notas characteriſticas, atque hinc etiam merito *Aloe* vocari poſſit, dicitur.

Yucca Aloe foliis B. Pin. 91. *Yucca nova glorioſa elata planta* Lobel.

Etiamſi variæ *Aloes* ſpecies exiſtunt, quæ ſuccum fundunt amarum, harum tamen unica eſt, quæ *Aloes vulgaris* a C. Bauhino, *Dioſcoridis* a

Fabio Colomna, *Arabica Serotina Officinarum* a Morisono vocatur, & ab omnibus Botanicis *veram Aloem* fundens planta existimatur, cujus succus concretus in officinis pharmaceuticis Græco Latinoque *Aloes* nomine innotescit, & hoc ipso nomine a Veteribus describitur; Arabes, Persæ & Turcæ, annotante Garcia ab Horto, *Cebar* vocant, etiamsi *Laber* a Serapione, sed interpretis errore, ut notat J. Bauh., dicatur.

Hic succus triplex est, vel *Aloe succotrina* (quæ & *Lucida* dicitur) *Hepatica* vel *Caballina* vocatur, quæ sola duntaxat puritate impuritateve, ut plurimorum est opinio, differunt; omnium purissima est *succotrina*, quod nec ego inficior, sed aliquam tamen dubitandi ansam geminæ aliæ *Aloes* species statim indigitatæ exhibent, ut *Aloe succotrina angustifolia spinosa flore purpureo* Breynii, & *Aloe Guineensis Caballina vulgari similis, sed tota maculata*; dum prioris succus recens sapori odorique *Aloes succotrinæ*, alterius autem *Aloes Caballinæ* respondet, adde denique *Aloem Caballinam* officinarum â fœtore illo ingrato, quem spirat, nullo artificio aut lotione liberari posse, quod factu meo judicio non esset difficile, si sola impuritate a *succotrina* differret: nullus tamen etiam dubito, quin ex variis

variis *Aloes* ſpeciebus, ſuccum amarum continentibus, ſuccus *Aloes vulgaris* ſucco ſimilis, & quo ad vires reſpondens, colligi poſſit.

Hujus ſucci conficiendi methodum plurimi deſcripſerunt, de qua Cl. Rajus conſuli poteſt.

Uſus ejus eſt vel internus vel externus. *Aloe* interne ſumpta purgat, obſtructiones aperit, ventriculum roborat, lumbricos necat, hæmorrhoidum menſiumque fluxum promovet, quare hæmorrhagia aliqua laborantibus non ſine incommodo propinatur.

Externe admota exſiccat, venarum ora claudit, ſanguinem ſiſtit, vulnera recentia, & quæ ad cicatricem vix perduci poſſunt, conglutinat.

Folia ipſius plantæ conciſa cum ſale cocta Cambajæ Incolis & ipſi Regi pro medicamento purgante propinantur. Plantam tuſam & cum lacte mixtam ulcere renum & veſicæ laborantibus, aut purulentas urinas excernentibus magno cum ſucceſſu & ægrorum commodo propinant Goæ medici, nam ilico annotante Garcia ab Horto curantur.

Aloe Americana muricata quidquid vitæ eſſe poteſt neceſſarium, facile præſtare valet, ſi rebus humanis modus eſſet, ut inquit Hernandes, qui conſuli poteſt in hiſtoria ſua Plantarum Mexicanarum capite duodecimo libri octavi.

Aloes

Aloen Americanam minorem Muntingii omnes febres tollere, si mensura quatuor cochlearium succi hujus *Aloes* exhibeatur, (quod de suo *Theometl* seu *Maguei Divino* etiam asseverat Hernandes) scribit Muntingius.

Aloen Americanam soboliferam quod attinet, ex ejus truncis ad ignem tostis succus exprimitur, qui fermentatus & per subsidentiam clarificatus vini loco Incolis est, largiusque potus inebriat, ut in Catalogo Horti Beaumontiani refert Kiggelarius.

Jucca foliis *Aloes* nullius in medicina est usus, panis tamen ex radice in farinam comminuta conficitur, & ab Americanis sine ullo incommodo commeditur, non tamen hic panis *Cassavi* ab Incolis vocatur, ut nonnulli cum Aldino putarunt, sed ille ab hoc *Aro Americano*, quod nunc videtis, conficitur, ut me certiorem fecerunt plurimi, qui hoc *Arum* mecum communicarunt, & in America habitarunt. Datur & arbor in America, quæ *Hiucca* sive *Mandioca ex qua Cassavi* a Parkinsono, *Manihot Indorum*, sive *Yucca foliis Cannabinis* a Bauhino in Pinace. *Manihot Theveti*, *Yucca* & *Cassavi* a Joanne Bauhino, vocatur, quam latius, ut & methodum ex radice hujus arboris farinæ & panis conficiendorum, ex variis auctoribus collectis descriptionibus, Rajus in historia sua Plantarum p. 1683. describit.

CAS-

CASPARI COMMELIN

PLANTARUM

RARIORUM & EXOTICARUM

IN

PRÆLUDIIS BOTANICIS

RECENSITARUM

ICONES & DESCRIPTIONES.

Geranium Africanum arborescens, Alchimillæ hirsuto folio, floribus rubicundis.

E Seminibus anno 1700. ex Africa a Nobilissimo Capitis Bonæ Spei Gubernatore Wilhelmo Adriano vander Stel missis nomine *Geranii folio malvæ regionis Attaquæ* enatum est hoc *Geranium*, quod radice sustentatur lignosa, crassa, & fibrosa, e qua caulis erigitur rotundus, hirsutus, viridis, & lineis albicantibus notatus, qui tres quatuorve pedes altus, statim ab ipsa radice in varios, nisi abscindantur, (ut ex ramulorum abscissorum vestigiis patet) divaricatur ramulos, quibus ut & ipsi cauli adnascuntur e pediculo sex septemve uncias longo, rotundo & piloso folia fere rotunda, nervosa, & crenata, quæ odorem spirant non ingratum, & media sui parte nonnihil maculantur, circa ramulorum fastigium pediculi oriuntur septem unciis longiores, qui in alios minores, rubentes & umbellatim positos terminantur, hi in perianthio quinquifido flores gerunt amplos, pentapetalos, & ex incarnato rubentes, quorum duo superiora striis sanguineis notata elevantur, tria autem reliqua deprimuntur, fructus florem sequitur pentacoccus, qui in mucronem exit instar ciconiæ rostri longissimum; tota æstate floret & circa autumnum semina perficit.

Geranium Africanum foliis inferioribus asari, superioribus staphydis agriæ, maculatis, splendentibus, & acetosæ sapore.

ANno 1700. etiam semina hujus plantæ, nomine *Geranii Clematitidis flore ex rubro & albo variegato, regionis Heycoon*, cum mox descripti seminibus transmissa sunt ex Africa. Radices huic plantæ sunt albicantes & fibrosæ: caulis est rotundus, fuscus, & vix unciam altus statim in tres quatuorve dividitur ramulos sarmentosos, qui rotundi primo virides, dein rubentes, tandem cum adultiores fusci evadunt; his longo intervallo in pediculis rotundis, tres quatuorve uncias longis, folia adhærent umbilicata, crassa & succulenta, quæ cum splendore media sui parte nonnihil maculantur; horum quædam, inferiora nimirum, rotunda sunt instar foliorum Asari, cætera, superiora videlicet, in lacinias dividuntur Staphydis agriæ foliis æmula, & acetosæ sapore prædita ad unum sunt omnia: ramulorum summitates in pediculo sex unciis nonnunquam longiore flores umbellatim positos sustinent in calice amplos, pentapetalos ex incarnato rubentes, quorum duo superiora lata instar galeæ eriguntur, superius nonnihil excavata cordis quasi figuram repræsentant, striisque sanguineis insigniuntur, tria reliqua labii instar dependent; floribus evanidis fructus apparet more congenerum mucronatus, pentacoccus; omni anni tempore flores & semina perficit.

Gera-

Geranium Africanum aſtragali folio.

SEmina hujus plantæ abſque nomine aliis Africanis ſeminibus admixta e Promontorio Bonæ Spei accepi anno ultra milleſimum ſexcenteſimum nonageſimo nono: radicem habet hoc Geranium pollicem craſſam & ſubluteam, quæ recta in terram deſcendit, paucas fibras emittens, ex his ipſo vere folia quædem exeunt conjugata, cineritia & hirſuta, hæc folia ex diverſis foliolis, ſexdecim aliquando uni coſtæ adhærentibus, nunc uno impari, nunc minus extremum coſtæ claudente, conſtant; ex ipſa radice æſtatis medio in pediculo longiore flores producuntur umbellatim poſiti pentapetali ex albo rubentes, quæ omnia ſtriis rubentibus inſigniter notantur; ſemina hactenus matura in horto medico produxit nulla, quia circa autumni initium ſenſim folia & flores marceſcunt, & pereunt, quæ ex radice ſuperſtite primo vere redeunt.

Geranium Africanum frutescens folio crasso, & glauco, acetosæ sapore.

RAdix hujus plantæ longa, fibrosa & lutea calami scriptorii crassitiem habet, ex hac radice caulis erigitur rotundus, qui junior viridis tandem fuscus evadit, hic statim in ramulos divaricatur rotundos & virides, quibus folia, pediculo suffulta unciali, adstant crassa, subrotunda, glauca, & in ambitu crenata, circa foliorum pediculi initium duo apparent plerumque foliola ejusdem formæ & texturæ; ramulorum summitates æstatis medio terminantur in flores, umbelliferarum more locatos, qui pentapetali ex albo rubent, quorum petala angusta & oblonga sunt, superiora duo elevata duabus lineis sanguineis circa basin notantur, tria alia immaculata dependent, florem marcidum fructus ut in aliis Geranii speciebus sequitur pentacoccus & mucronatus. Folia hujus plantæ sapore Acetosæ sunt prædita omnia. Avulsis ramulis & seminibus facile propagatur.

Tithymalus aizoides triangularis & quadrangularis articulosus & spinosus ramis compressis.

RAdicem habet hic Tithymalus crassam in fibras terminatam albicantes; caulis ex radice nunc simplex, geminus aut multiplex exsurgit articulosus triangularis & aliquando quadrangularis, tandem, ubi adultior, anguli evanescunt, caulis rotundus evadit & ex fusco albescit. Caulis in varios dirimitur ramulos omni folio destitutos, sed triangulares aut quadrangulares, hi ramuli ex ipsius caulis internodio oriuntur, omnes tum caulis tum ramulorum anguli e singulis tuberculis, quæ multa possident, spinas emittunt duas rigidas, fuscas, acutas sed parvas, quæ a se invicem decedunt. Planta hæc quatuor cum medio pedum altitudinem superat & tota viridis est, & quæcumque pars læsa lac effundit copiosum: ramulum in alios divisum icon duntaxat exhibet, ut articulorum magnitudo & figura Lectori eo clarius pateret. Quo nomine hæc planta a Breynio in suo prodromo fasciculi plantarum rariorum secundo, & ab Harmanno in Paradisi Batavi Prodromo proponitur, diximus in præludiis nostris pagin: 21. Ex avulso ramulo, ut omnes plantæ aizoides, facile multiplicatur.

Tithy-

Tithymalus aizoides arborescens spinosus, caudice angulari, nerii folio.

RAdix hujus plantæ crassa fibras hinc inde emittit copiosas, stipitem radix producit crassum primo viridem, mox griseum, semper angulosum, nisi planta fuerit satis annosa, tunc pars inferior stipitis, sed vix ad trium quatuorve unciarum altitudinem angulis suis orbatur, & nonnihil rotunda evadit; ex hoc stipite ramuli producuntur ejusdem cum stipite figuræ; in icone nostra stipes ab omni ramulo orbatus exhibetur, ut folia, stipitis anguli & spinæ in ea clarius spectari possent. In ipsis stipitis & ramulorum angulis tubercula apparent multa, quæ ab inferiore parte spinis geminis, acutis, rigidis, fuscis & a se invicem decedentibus armantur, & e medio folia producunt oblonga, subrotunda & succulenta, instar foliorum Elacalli, a quo nulla alia nota distinguitur, quam quod hujus descripti Tithymali stipes & ramuli angulosi sint, Elacalli rotundi, cætera ut folia, spinæ, stipitis crassities, succus lacteus ex quavis læsione profluens, propagandi modus, & quod frigoris sit impatientissimus, conveniunt omnia. Plantam hanc ante duos tresve annos mecum communicavit honestissima & ingeniosissima illa Sibylla Botanica nostri temporis Domina Agneta Block Domini Sybrandi de Flines Vidua, quæ illam ex Amboina accepit, & aliquot annos in suo omni plantarum tam exoticarum quam indigenarum genere instructissimo viridario, quod ad ripam Vechtæ fluminis possidet, coluit.

Tithy-

Tithymalus aizoides Africanus ſimplici ſquamato caule.

RAdix hujus Tithymali alba & craſſa fibras aliquot emittit albicantes : caulis ex ipſa radice exit unicus ſeſquipedem altus, rotundus, viridis & ſquamoſus, qui inferius vix unciæ ſuperius quinque unciarum craſſitiem ſuperat, circa caulis ſummitatem ramuli naſcuntur ex baſi anguſtiore in mucronem auguſtiorem exeuntes, & ut caulis ſquamoſi, ſingulis ſquamis, cum juniores ſint, folia innaſcuntur parva & anguſta; in caulis ramulorumque ſummitate quocumque anni tempore pediculi oriuntur mediam unciam longi, rotundi & craſſi, quorum quiſque florem gerit unicum monopetalum in quinque profundas lacinias diviſum, ut pentapetalus appareat, hæc itaque petala denuo in tres quatuorve alias lacinias dividuntur, florem fructus ſequitur trigonus & viridis, qui tribus ſulcis totidem intus contineri cavitates ſingulas ſemen unicum occultantes quaſi oſtendit, ſeminibus maturis & avulſis ramulis facile multiplicari poteſt, quum, ut cætera Tithymalorum ſpecies aizoides, ramuli hujus plantæ facile agant radices, ſi ſaltem ſtatim poſt avulſionem lactis effuſio, quæ ſatis copioſa alioquin accidit, impediatur.

Tithymalus aizoides Africanus simplici squamato caule chamænerii folio.

Hujus plantæ radix crassa undique fibras copiose emittit, quæ caulem circa basin vix unicam cum media crassam, sed superius sex unciarum crassitiem superantem producit, nunc læta nunc tristiori viriditate præditus est caulis, & quacumque parte vulneratur lac fundit copiosum, & e diversis squamis nonnihil eminentibus versus superiora totus constare videtur, quæ eminentiæ nihil aliud sunt, quam relictæ excrescentiæ, quibus totidem antea annexa fuerunt folia, quæ semper circa summitatem apparent, angusta sunt, & quinque uncias longa unicum per longitudinem excurrentem possident nervum: semina, e quibus enata est hæc planta, more congenerum tria in totidem distinctis cavitatibus nascuntur, atque illa anno 1700. ad Nobilissimos hujus Horti Curatores missa sunt. In solo natali locis gaudet uliginosis & salsis, & octobri floret, flores quod attinet, illi sunt virides, quare in codice Nobiliss. & Ampliss. Consulis D. Witsen vocatur *Tithymalus Africanus frutescens flore viridi.*

Tithy-

Tithymalus aizoides Africanus, validiſſimis ſpinis ex tuberculorum internodiis provenientibus.

Radicem habet hæc planta fibroſam, ex qua caulis erigitur pedem altus, qui primo viridis, dein cineritius, tandem fuſcus evadit, ſex unciarum craſſitiem ſuperat, & ſulcis, qui margine conſtant tuberculoſa, ab ima ad ſupremam uſque partem quaſi excavatus apparet, ſingula autem tubercula, cum ſint juniora, quibus hæ lineæ eminentes & ſulcum a ſulco ſeparantes conſtant, in folium aliquod breve, acuminatum, & ab una parte planum ab altera convexum terminantur, folia hæc omnia, quæ ſingula ex ſingulis tuberculis prodeunt, tandem cadunt nunquam reditura, ſed hiſce evanidis ex nonnullis tuberculorum internodiis ſpinæ exeunt ſatis robuſtæ ex rubro albicantes & acutiſſimæ, ex aliis internodiis ramuli producuntur ejuſdem cum caule figuræ. Flores hactenus aut ſemina produxit nulla, ſed ex quacunque parte læſa lac fundit copioſum. Huic quadammodo ſimilem plantam exhibet Cl. Pluckenetius in ſua Phytographia tabula 231. fig. 1. nomine *Tithymali Africani ſpinoſi cerei effigie ex codice Comptoniano*, qui Tithymalus an eadem ſit planta cum Euphorbio Dodonæi quærit, ſed nec cum ipſo Dodonæi Euphorbio, nec cum hoc noſtro deſcriptio Tithymalo ullam habet convenientiam.

Tithymalus Africanus seu Peplis major Brasiliensis flosculis albis Raji Hist.

PLantam hanc *Caacicam* esse, quam Marcgravius absque Icone historiæ suæ Plantarum Brasiliæ libro 1. pag. 15. describit, nullus dubito, cum ovum ovo non possit esse similius, quam Caacicæ descriptio hujus plantæ structuræ convenit, hoc saltem si excipiatur, quod caules non multi ex eadem radice sed unicus duntaxat progrediatur, accidit enim & sæpe, quod e lapsis seminibus plures juxta se invicem nascantur caules, qui tamen non ex una eademque radice oriuntur, quod fortasse Marcgravium fefellit: quare Marcgravii descriptionem huic plantæ convenientem dabo: *Ex radice alba, lignosa, lactescente, paulò majori semipede, caulis prodit teres, nodosus, viridis, uno latere rufescens multis ramis donatus; ad nodos caulis & in ramulis bina folia apposita reperiuntur, in ambitu subtiliter serrata; ramulorum paulo minora iis quæ ad caules. In extremitate caulis & ramorum multi nascuntur flosculi subtilissimi, albi, quatuor foliolis constantes: quos excipit triangularis capsula*, quæ tribus distinctis loculamentis tria semina continet. *Tota planta copiose lactescit, quod lac commendatur a Lusitanis ad oculorum rubedinem & dolorem auferendum.*

Ala-

Alaternoides Africana lauri ſerratæ folio.

Singulis ferme annis hujus Alaternoidis ſemina ex Promontorio Bonæ Spei in Hollandiam tranſmittuntur, quod mihi videtur indicium certiſſimum magna copia in eodem ſponte ſua naſci: nomine *Ricini Africani ſalicis folio flore viridi* ſemina mittuntur, atque hoc nomine etiam depicta exhibetur in codice Witſiano, cum hac nota, quod gaudeat campis irriguis & rivulorum marginibus, quod ad ſeptem pedum altitudinem excreſcat, & Octobri menſe flores virides pentapetaloideos producat; plantas illas quod attinet, quæ nobis e ſemine in horto medico ſunt enatæ, illæ ex inſigni craſſarum & fibroſarum longe lateque porrectarum radicum contextu naſcuntur, caudice conſtant lignoſo, cortice primo viridi, dein caſtaneo, tandem cineritio, quatuor pedes alto, qui ramulos habet multos cortice eodem, ut caudex, indutos, his folia adſunt viridia, nonnihil mucronata, & circa ambitum crenata, quæ parte ſuperiore ſplendent, inferiore ex albo vireſcunt, & pediculo inſident parvo & rubicundo, flores aut ſemina hactenus produxit nulla, tria tamen in totidem diſtinctis loculamentis producit nigricantia.

Alaternoides Africana chamæmeſpili folio rigidiore & minore, floribus albicantibus.

COpioſe etiam hanc Alaternoidem in Africa provenire ſeminum copia ex ea in Hollandiam ſingulis ferme annis tranſmiſſorum indicare videtur; ſemina mittuntur nomine *Ricini arboreſcentis flore albo, folio lucido.* Radicem habet lignoſam & fuſcam, caulis eſt rotundus cineritius, altitudo hujus caulis variat pro vario cultore, vidi enim, qui ſeptem pedum altitudinem ſuperabant, nos autem, qui elegantiorem ſtructuram arborum exoticarum, quam mediocrem putamus, in horto medico altitudini præferimus, frondoſos ramos, quam omni ferme folio præ longitudine deſtitutos, eligimus, raro caudicem arborum exoticarum altitudinem quatuor pedum excedere permittimus; hæc Alaternoides in ramulos divaricatur primo virides, dein fuſcos, folia abſque pediculo ramulis adnaſcuntur inſtar foliorum Chamæmeſpili, ſed rigidiora & craſſiora, non tamen ſucculenta, quæ parte ſupina vireſcunt, prona albicant; flores oriuntur in ramulorum ſummitate in pediculo longiore multi, pentapetaloidei, parvi & albicantes, florem fructus ſequitur rotundus & cineritius, qui tribus loculamentis ſemina ſplendentia & nigricantia continet; flores hyeme & primo vere producit hæc copioſos, ſemina Junio perficit. *Ala-*

Alaternoides Africana rorismarini latiori & pilosiori folio.

RAdices hujus Alaternoidis tenues lignosæ & fuscæ sunt. Caulis rotundus, castanei coloris, foliorum vestigia diu reservat, & duos pedes altus ramulos emittit tenues, quibus folia parva, oblonga instar rorismarini sed latiora adstant, quæ pilis albicantibus & innumeris undique obsita superius virescunt, inferius nonnihil albicant. Ramulorum summitati in orbem quasi positi flores apparent pentapetaloidei, & ex albo lutei, quorum apices purpurascunt, florem fructus sequitur piriformis tribus loculamentis tria semina nigricantia & splendentia continens: floret hæc Alaternoides primo vere & semina media æstate perficit. Semina nomine *Ricini rorismarini folio montis Attaquæ* mittuntur; *Ricinus Africanus tomentosus flore rubro* vocatur in codice Witsiano, quem Amplissimus Consul plantis plurimis Africanis ad vivum in Africa pictis ornatum possidet, quibus singulis præter nomen aliquod, quo loco gaudet, altitudo & florendi tempus adscribuntur; hæc nostra in Africa locis gaudet apricis, tres pedes alta est & Septembri floret. Hanc Phytographiæ suæ Tab. 342. exhibere videtur Pluckenetius, quam in mantissa sua Almagesti Botanici p.45. vocat *Chamælæam Africanam tricoccon & tetracoccon taxi folio, fructu nigro, summis ramulis, plumulis sive cæsarie coronato.* Quam cum nostra eandem putarem, si Pluckenetianæ folia omnia essent pilosa, & si in nostra unquam fructum reperissem tetracoccum.

Aloe

Aloe Americana juccæ foliis arborescens

Kiggelarii Catal: Beaumont:

STipitem habet hæc Aloe ſcabrum & fuſcum, qui ſtatim ac e tellure progreditur ſeſqui pedis craſſitiem habet, pars ſtipitis, quæ in tellure abſconditur, fibras emittit plurimas intus albicantes extus rubras, & quarum nonnullæ unciæ craſſitiem habent, duorum pedum cum medio craſſitiem ſuperat: folia, quæ hujus ſtipitis ſummitati adnaſcuntur, ex anguſtiore baſi in ventrem duarum unciarum excreſcunt, in mucronem terminantur acutum, & duorum pedum longitudinem ſuperant: tota hæc planta humanæ eſt altitudinis, illâque hoc anno cum multis aliis exoticis iiſque rarioribus hortum medicum ornare placuit Viro Nobiliſſimo Domino Daniel des Marets Ædificiorum hortorumque regalium, quæ in Fœderatis Provinciis Inviĉtiſſimus Britanniæ Rex Wilhelmus poſſidebat, Curatori.

Aloe Americana Polygona.

HAnc Aloen esse eandem cum *Americana minore* in Aloidario Muntingii delineata & descripta nullus unquam dubitavi, eamque nullam cum *Aloë Americana ex Vera Cruce foliis latioribus & glaucis* affinitatem habere, præterquam quod ejusdem generis species sit, capite decimo sexto alterius partis horti Amstelædamensis, cum illam Aloen describerem, collatis utriusque attributis demonstravi, utramque tamen in recitandis Synonymis Phytographiæ Muntingii pag. 20. confundit Kiggelarius, quum vel primo oculi intuitu facile utraque queat dignosci, deceptum Cl. virum crediderim, quod Aloen Americanam minorem Muntingii crescentem nunquam viderit, nec mirum, quum post Muntingium inter Batavos nemo ejus mentionem fecerit, Patruum Joannem Commelin si excipias, qui eandem in Catalogo horti Amstelædamensis recenset, illam tamen non diu in horto fuisse super-

ſtitem mihi facile perſuadeo, quum me illam ab anno nonageſimo tertio ſeculi præteriti in horto medico unquam vidiſſe non meminerim, donec tandem vir Nobil. & Ampliſſimus D. Joannes Hudde in inclyta hac Amſtelædamenſi Republica Conſul & Senator, nec non Societatis Indiæ Orientalis Præfectus &c. illam ex America acceptam horto medico donaverit anno ultra milleſimum ſeptingenteſimo, ut in Præfatione ad partem alteram ante biennium editam dixi, cui itaque Nobiliſſ. & Ampliſſimo Viro grates debentur maximæ, præſertim, cum ex hoc dono veræ *Aloes Americanæ minoris Muntingii* veram habeamus notitiam.

Radice ſuſtentatur hæc Aloe digitum craſſa, nodulis diverſis geniculatim diſtincta, qui in fibras terminantur. Folia craſſa, quæ ex hac radice proveniunt, ſeſe mutuo amplectuntur, longitudinem ſeſqui pedis habent, duorum nunquam excedunt, circa baſin anguſta in ventrem excurrunt ſex octove digitorum transverſorum latitudinis, & mox in ſpinam terminantur acutam.

Decimo quarto Octobris anni milleſimi ſeptingenteſimi ſecundi folia illa in medio plantæ conſtituta primo explicari videbantur, quibus tandem

tandem explicatis omnibus, ſcapus ex eorum medio exortus in mediam uſque hiemem altior evaſit, qui altitudinem decem pedibus altiorem nactus, rotundus erat, craſſus, glaber & herbaceus, hic foliolis duas uncias a ſe invicem vix diſtantibus, parvis, nec admodum craſſis, & caulem firmiter amplectentibus, veſtiebatur; ex foliorum alis ramuli producebantur viginti, quorum undecim ſuperiores duas tresve uncias longi exeunt in multos alios minores, qui ſinguli florem ſatis pro ſpeciei magnitudine parvum ſuſtinent, monopetalum, & in ſex lacinias diviſum, color florum ex luteo erat herbaceus, ſex ſtamina in transverſum apicem luteum exibant: reliqui novem rami inferiores non flores, ſed ſoboles ſatis copioſe ſuſtinebant, & quod maxime mirandum, cæteri undecim, floribus evanidis, plures ſoboles, quam antea flores, qui tamen ſatis copioſi fuerant, producebant. Aliam ſoboliferam deſcripſit in Catalogo horti Lugduno Batavi Hermannus, quæ toto, ut ajunt, cælo ab hac deſcripta differt, ut facile ex utriuſque deſcriptione lectori patebit, quare noſtram Polygonam vocavi, nomine a prolis abundantia & fæcunditate deſumpto.

Theometl ſeu *Maguei Divinum*, quod in Hiſtoria rerum Mexicanarum libro octavo exhibet Franciſcus Hernandez, cum hac deſcripta magnam habet convenientiam, præſertim ſi utriuſque virtutes & facultates medicæ conſiderentur, nam quod de ſucco Theometl ſeu Maguei Divini ſcribit Hernandez, illum nimirum febres tollere, etiam de ſua Aloe Americana minore aſſeverat Muntingius.

Aloe

Aloe Americana draconis folio ſerrato.

RAdix hujus Aloe tuberoſa, craſſa & magna plantam alit tribus pedibus altiorem, quæ ex foliis bipedalibus in orbem poſitis & erectis conſtat, folia hæc vix unciam lata, & in ambitu ſerrata, in mucronem acutum ſenſim terminantur, atque adeo Draconis Cluſii foliis æmula ſunt, ut ſi non breviora, & ſerrata forent, atque in mucronem exirent acutum, unam eandemque quis facile judicaret, plantam jam deſcriptam ex ſeminibus ab Illuſtriſſimo & admodum Reverendo Præſuli Domino Henrico Compton Londinenſi Epiſcopo &c. mecum ante quinquennium communicatis enatam poſſidet hortus medicus, nullibi hanc plantam, quod memini, deſcriptam delineatamque inveni, aliquam tamen cum *Tacori foliis*, quæ Cluſius in exoticis pag. 48. deſcribit, habet convenientiam, ſi non ſit eadem, qui conſuli poteſt. Dubitarem etiam nullus quin eadem ſit planta cum *Aloe Juccæ foliis* Sloan. Catal. Jamaic. 118., tum quia hæc folia cum Juccæ foliis aliquam videantur habere convenientiam, tum quia & ſemina eodem nomine *Silkgraſs*, quo Sloane ſuam indigitat, mihi ab Illuſtriſſ. Præſuli tranſmiſſa ſunt.

Aloe Africana caulescens foliis magis glaucis caulem amplectentibus, & in mucronem obtusiorem desinentibus.

ANno millesimo septingentesimo semina a Strenuissimo Promontorii Bonæ Spei Gubernatore Wilhelmo Adriano vander Stel missa hanc & quinque sequentes Aloës species produxerunt, quarum duæ priores aliquam cum illa, quam parte altera horti Amstelædamensis capite decimo quarto descripsi, habent convenientiam, has tamen species esse diversas ex utriusque icone & descriptione liquido apparet, hoc tamen interim notatum volo, plantam altera horti Amstelædamensis parte descriptam nunc septem pedum altitudinem superare: hæc prima radicem habet fibrosam, primo albam, dein fuscam: planta hoc tempore est sesquipedalis, caulem habet uncia crassiorem, quem folia amplectuntur glauca, succulenta, oblonga & in mucronem obtusum exeuntia, qui æque ac foliorum latera multis spinis parvis, albicantibus & satis rigidis armantur. Foliorum succus amarorem habet ingratum.

Aloe Africana caulefcens, foliis minus glaucis caulem amplectentibus, dorfi parte fuprema fpinofa.

RAdicem longe lateque diffufam in capillares exeuntem habet hæc Aloe, quæ hoc tempore tribus pedibus altior caule fuftentatur duas uncias craffo, qui primo viridis tandem fufcus evadit, huic folia adnafcuntur craffa nonnihil glauca & in mucronem fpinofum & bifidum exeuntia, quæ pedis longitudinem fuperant & adulta tellurem verfus reclinantur, circa dorfi partem fupremam ut & margines fpinæ apparent fatis magnæ, fed minus rigidæ & acutæ, foliorum hujus ut & præcedentis initia caulem amplectuntur, nonnihil pallefcunt, & copiofis venis viridibus in ipfum folium obliterandis notantur. Succus hujus Aloes amarus eft & fœtidus.

Aloe

Aloe Africana caulescens, foliis glaucis caulem amplectentibus latioribus & undiquaque spinosis.

RAdices hujus Aloes tenues sunt & copiosæ. Tota planta nunc temporis sesqui pedis altitudinem superat, & caule sustentatur rotundo, fusco & tribus unciis crassiore, huic folia adnascuntur crassa, glauca & rigidissima, quæ pedis longitudinem, & quatuor unciarum latitudinem habent, in mucronem spinosum exeunt, & ab utraque sui parte & margine spinis armantur rigidissimis & acutissimis.

Hujus plantæ succus flavescit, fœtet & maxime amaricat.

Aloe

Aloe Africana caulescens, foliis glaucis caulem amplectentibus, dorso integro spinoso.

MUltiplici & fibrosa radice nutritur hæc Aloe pedem altior, caule sustentatur duabus unciis crassior, cui folia adnascuntur pedem longa, duas uncias cum media lata, quæ in mucronem terminantur acutum & spinosum, ac in utroque latere & dorso integro spinis armantur multis & rigidissimis; circa foliorum initium, ubi caulem amplectuntur, venæ in hac & præcedente apparent virides in ipsa folia evanescentes.

Succus hujus plantæ fœtet, amaricat & flavescit.

In quatuor hisce jam descriptis Aloes speciebus hoc notandum, quod si illæ per æstatem in hypocaustis vitreis conserventur, spinas, quibus armantur, cum viriditate quadam albescere, si vero aeri liberiori exponantur, spinas omnes rubras evadere.

Aloe Africana caulescens, foliis glaucis brevioribus caulem amplectentibus, foliorum parte interna & externa nonnihil spinosa.

EX radicibus rotundis in capillares exeuntibus planta erigitur vix pedem alta, quæ caule sustentatur rotundo, & pro plantæ altitudine satis crasso, folia huic circumstant glauca, rigida, succulenta, duas uncias lata & quinque longa, quæ in mucronem obtusum ac spinosum terminantur, & spinis in utraque margine albicantibus armantur, in horum tum prona tum supina parte hinc inde maculæ tandem apparent rotundæ & albicantes, quæ sensim eriguntur & in spinas albicantes abeunt.

Fœtet foliorum succus, flavescit & amaricat.

Aloe

Aloe Africana caulescens, foliis glaucis brevissimis, foliorum summitate interna & externa nonnihil spinosa.

RAdices sunt huic Aloes speciei tenues: tota planta pedem medium alta, folia habet plurima parva succulenta & glauca, quæ vix tres uncias longa, unam lata, dorsi parte suprema & utraque margine spinis semper armantur albicantibus & rigidissimis, pars tamen foliorum interna & externa spinas aliquas nonnunquam habent, sed hæ tamen perpetuo non inveniuntur, nisi planta fuerit annosior. Hujus plantæ succus insipidus est & aquosus.

Aloe Africana caulescens perfoliata glauca & non spinosa.

MUltis iisque fibrosis radicibus alitur hæc Aloe: Planta pedalis est, tota glauca, nullisque spinis armata; folia nonnunquam sex uncias longa, unciam lata & bina ex adverso posita caulem amplectuntur, atque adeo ut unicum hæc duo duntaxat dicenda sint folium, quod in duos mucrones exit, & ab ipso caule perforatur, omnia hæc folia cruciatim posita caulem amplectuntur, in ea parte, qua lata sunt, nonnihil excavantur, nervum per longitudinem ductum possident, & circa mucronem plana sunt; carnosa est planta & insipida, sed non admodum succulenta.

Hanc plantam Anno 1701 & 1702 e Promontorio Bonæ Spei ad Nobiliss. & Amplissimos horti Curatores misit Nobilissimus ejusdem Promontorii Gubernator.

Aloe

Aloe Africana foliis glaucis margine & dorsi parte superiore spinosis, flore rubro.

CApite duodecimo alterius partis horti Amstelædamensis hanc Aloen sed juniorem, nulloque flore ornatam inveniet Lector, quæ quum jam adultior sit floresque produxerit copiosos, eam post nostra præludia cum aliis Aloes speciebus describere volui, ut ex perfectiore tum icone tum descriptione ejus vera facies lectori pateret.

Radice fibrosa folia plurima in orbem posita sustentantur pedem longa, crassa, succulenta, glauca & ex latiori basi in mucronem acutissimum exeuntia, utraque foliorum margo & dorsi pars superior spinis subflavis plerumque armantur. Ipso Septembri aut Octobri singulis annis scapum producit sesqui pedem altum, viridem, foliolis aliquot non succulentis ei adnascentibus, circa caulis summitatem flores producuntur plurimi, qui clausi eriguntur in pediculo unciali, & flavescunt, aperti ex eodem pediculo dependent & rubent, monopetali sunt omnes, duas uncias longi, in sex profundissimas lacinias divisi, atque adeo ut sex petalis constare videantur; stylum habent hi flores albicantem, & stamina sex apicibus nonnihil rubentibus prædita; semina hactenus perfecit nulla.

Succus hujus plantæ viscosus & dulcis est.

Aloe Africana glabro folio minutissimis cavitatibus donato.

RAdix parva fibrosa & albicans folia sustentat plurima cruciatim quasi posita, succulenta, viridia, angusta mucronata & quatuor uncias vix longa, folia hæc undique cavitatibus minutissimis, quasi totidem forent puncta, prædita sunt & notantur.

Flores hactenus nec semina produxit ulla.

Semina hujus plantæ Anno millesimo septingentesimo primo ad Amplissimos hujus horti Curatores transmissa sunt.

Succus aqueus est & nonnihil acidus.

Aloe Africana humilis ſpinis inermibus & verrucis obſita.

RAdices hujus Aloes fibroſæ ſunt & albicant, e quibus folia producuntur multa, quatuor uncias longa, ſucculenta & glauca, quæ ab utraque parte verrucis & ſpinis inermibus, hoc eſt, vix pungentibus, obducuntur, & in mucronem verſus plantæ medium reflexum exeunt. Succus hujus Aloes ſaporem exhibet primo nonnihil amaricantem, ſed mox dulcem.

Hanc Aloen cum ſequente Arachnoidea ex Africa ab Illuſtriſſimo Gubernatore tranſmiſſam accepi annis 1701 & 1702.

Aloe

Aloe Africana humilis arachnoidea.

RAdicibus ſuſtentatur hæc Aloe fibroſis & albicantibus, folia multa in orbem poſita his innaſcuntur, duas uncias cum media longa ex baſi anguſtiore in ventrem excreſcunt unciam latum, & in mucronem acutum & diaphanum exeunt, ſucco inſipido plena ſunt & viridia, in utraque margine & dorſi medio ſpinis armantur albis & inermibus, hoc eſt non rigidis ſed flexibilibus. Ipſa æſtate ſcapus producitur pro planta adultiore plus minuſve longus, vidi enim qui vix pedis, & alios, qui duorum cum medio pedum altitudinem ſuperabant, ſcapus quo brevior aut longior, eo etiam eſt vel tenuior aut craſſior, paucioribus vel pluribus ornatur floſculis hexapetaloideis & ſubviridibus, qui intus linea per petalorum longitudinem ducta rubra notantur; ſemina hactenus produxit nulla.

Aloe

Aloe Africana humilis foliis ex albo & viridi variegatis.

RAdix huic plantæ alba multiſque prædita eſt geniculis, facile novas plantas producens, ex his folia producuntur quatuor unciis longiora, ſucculenta, craſſa, rigida & in acumen triangulare exeuntia, ubique hæc folia viridia maculis nunc parvis, nunc magnis & albicantibus notantur, foliorum margines & dorſum linea albicante & ſcabra obducuntur. Foliorum ſuccus ſubdulcis.

Facile propagatur hæc Aloe plantis junioribus ſatis frequenter ex ipſa radice continuo pullulantibus.

Semina hujus plantæ plana & alata ex Africa Anno 1700 tranſmiſſa ſunt.

Aloe Africana humilis folio nonnihil reflexo, floribus ex albo & rubro variegatis.

HAnc Aloen anno 1701 cum aliis Aloes ſpeciebus ad Nobiliſſ. & Ampliſſimos hujus horti Curatores miſit vir Nobiliſſimus Wilhelmus Adrianus vander Stel Promontorii Bonæ Spei Gubernator.

Radicem habet fibroſam extus fuſcam intus albicantem, folia ex hac in orbem poſita producuntur, quæ terram verſus reflectuntur, & venis ſatis conſpicuis per longitudinem ductis gaudent, craſſa ſunt, ſucculenta, utraque margine ſcabra, & in mucronem exeunt; ſcapus, qui ex plantæ medio prodit, tenuis, duos pedes altus autumno prodit, & flores gerit monopetalos in ſex lacinias reflexas diviſos, & ex albo & rubro variegatos.

Succus hujus Aloes aquoſus & inſipidus.

Aloe Africana humilis folio in ſummitate triangulari & rigidiſſimo, marginibus albicantibus.

HÆc Aloe cum præcedente anno milleſimo ſeptingenteſimo ex Africa in hortum tranſlata eſt.

Folia aliquot in orbem poſita radice ſuſtentantur albicante & fibroſa, quæ folia viridia, rigidiſſima & craſſa ſunt, trium unciarum longitudinem, ſeſqui latitudinem habent, in ſummitatem mucronatam & triangularem exeunt, & utraque margine albicant. Succus hujus Aloes inſipidus & aquoſus.

Hactenus flores nec ſemina in horto medico perfecit.

Aloe Africana erecta triangularis & triangulari folio viſcoſo.

FIbroſæ ſunt hujus plantæ radices, quæ nonnihil rubent, ex his folia producuntur parva, triangularia, viridia, viſcoſa & inſipida, quæ in parte ſupina parum excavantur, prona eminent, & in mucronem ſatis rigidum terminantur, hæc folia ita poſita ſunt & alterum ex alterius principio quaſi naſcitur, ut tota planta triangularis ſit, quæ vix quatuor unciarum altitudinem habet & bis anno 1702 in horto medico floruit, ſcapus, qui florendi tempor e plantæ medio producitur, tenuis eſt, quatuordecim unciarum altitudinem ſuperat & cum viriditate quadam rubeſcit, circa hujus ſummitatem ex longo intervallo flores apparent pauci & parvi, qui cum rubedine quadam albeſcunt, ſunt monopetali & in ſex lacinias dividuntur: ſemina hactenus nulla produxit, ſed per plantas juniores ex ipſis radicibus pullulantes propagari poteſt.

Annis 1701 & 1702 hanc ex Africa accepi.

Aloe

Aloe Africana erecta rotunda folio parvo & in acumen rigidissimum exeunte.

EX radicibus fibrosis nonnihil rubentibus folia producuntur parva, crassa & viridia, quæ in mucronem acutissimum, rigidissimum & nonnihil rubentem terminantur, folia hæc confertim admodum nascuntur & invicem incumbunt, ut caulis videri possit nullus.

Altitudinem planta hæc quinque unciarum superat; flores aut semina produxit nulla.

Succus aquosus est & in insipidus.

Plantam hanc cum Aloe Americana juccæ foliis arborescente, aliisque rarioribus exoticis, ut pagina 64. jam ante dixi, horto donavit Vir Nobilissimus Daniel des Marets.

Aloe Guineensis radice geniculata, foliis è viridi & atro undulatim variegatis.

PLantam hanc capite vigesimo alterius partis horti Amstelædamensis descripsi, quo tempore in horto medico flores produxerat nullos, flores tamen descripsi tales, quales illam producere mihi scripserat, atque etiam in catalogo instructissimo horti Beaumontiani hanc designans habere dixerat Clar. Kiggelarius, dum vero hæc præterita æstate floreret, inveni illos ab hac descriptione quam longissime diversos, quare hanc de novo cum florum descriptione exacta exhibere volui: clarissimum Virum forte decepit scapus non genuinus pro vero tamen illi obtrusus.

Radice nutritur hæc Aloe longa, crassa, multis geniculis inæquali, vix infra tellurem transversa seu obliqua hærente, quæ intus alba & subdulcis cortice tegitur flavo & tenui, ipsi radici a parte inferiore adnascuntur fibræ albicantes. Folia ex ipsa radice assurgunt primo chartaceorum cucullorum in morem circumvoluta,

luta, quæ tandem explicata, pedalia & ſeſqui pedalia, tres uncias lata & in mucronem inermem exeunt, ab utraque parte nunc læta nunc atra viriditate undulatim pinguntur, margine circumſcribuntur ſubrubro, & ſaporem habent Salſum.

Flores, quos menſe Auguſto anni 1702. produxit in horto medico, ſcapo ſuſtentabantur bipedali, rotundo & e viridi purpuraſcenti, erant plurimi, albicantes, monopetali, tubuloſi & in ſex profundas & reflexas lacinias diviſi, florum meditullium præter ſtylum nutritivum occupabant ſtamina ſex albicantia, apicibus tranſverſim incumbentibus prædita, qui ipſo autumno abſque ſeminis perfectione perierunt omnes.

Propagatur facillime ex ipſa ſerpente radice.

F I N I S.

Ad-

Admonitio ad Bibliopegum.

In hoc libro icones agglutinandæ ſunt chartarum laciniis, eadem prorſus ratione ac fieri ſolet in tabulis Geographicis, ſingulæ autem inſerantnr ſuis locis, ut hic ordine notantur.

Berigt aan de Boekbinders.

In dit Boek moeten de Figuuren aan ſtrooken geplakt worden, als men in de Kaarte-boeken gewoon is te doen, en dat op de volgende folien.

Icon prima	Inſeratur	Pag: 51	Icon	Inſeratur	Pag:
2	— — —	52	18	— — —	69
3	— — —	53	19	— — —	70
4	— — —	54	20	— — —	71
5	— — —	55	21	— — —	72
6	— — —	56	22	— — —	73
7	— — —	57	23	— — —	74
8	— — —	58	24	— — —	75
9	— — —	59	25	— — —	76
10	— — —	60	26	— — —	77
11	— — —	61	27	— — —	78
12	— — —	62	28	— — —	79
13	— — —	63	29	— — —	80
14	— — —	64	30	— — —	81
15	— — —	65	31	— — —	82
16	— — —	67	32	— — —	83
17	— — —	68	33	— — —	84

SPIRÆA AFRICANA FOLIIS CRUCIATIM POSITIS *Fig. 1.*

GERANIUM AFRIC: ARBOR: ALCHIMILLÆ FOLIO, FLOR: RUB. *Fig. 1.*

SPIRÆA AFRIC: ODORATISSIMA FLOR: SUAVE RUBENT. *Fig. 2.*

GERANIUM AFRIC: ASARI ET STAPHISAG: FOLIO. *Fig: 2.*

SPIRÆA AFRIC: ODORATA FOLIIS PILOSIS. *Fig. 3.*

GERANIUM AFRIC: ASTRAGALI FOLIO. *Fig: 3.*

MELIANTHUS AFRIC: MINOR FŒTIDUS. *Fig. 4.*

GERANIUM AFRIC: FRUTESC: FOL: GLAUC: ACETOSÆ SAPORE *Fig: 4.*

JASMINUM AFRICANUM FOLIIS SOLITARIIS. *Fig. 5.*

TITHYMALUS AIZ: ARBOR: CAUDICE ANGUL: NERII FOL: Fig: 6.

JASMINUM AFRICANUM ILICIS FOLIO. *Fig. 6.*

TITHYMALUS AIZOIDES TRIANGULARIS ET QUADRANGULARIS *Fig: 5.*

KETMIA AFRIC: VESIC: UVÆ CRISPÆ FOLIIS. *Fig. 7.*

TITHYMALUS AIZ: AFRIC: SIMPL: SQUAMATO CAULE. Fig. 1.

CENTAURIUM MINUS AFRIC: ARBORESCENS. *Fig. 8.*

TITHYMALUS AFRIC: SIMPL: SQUAMAT: CAULE CHAMÆNERII Fig. 8.

CENTAURIUM MINUS AFRIC: ARBORESCENS PULPIFERUM. *Fig. 9.*

TITHYMALUS AFRIC: AIZ: SPINIS VALIDISSIMIS ARMATO. *Fig. 9.*

FABAGO AFRIC: ARBORESCENS FLORE SULPHUREO. *Fig. 10.*

TITHYMALUS AMERICANUS FLOSCULIS ALBIS. *Fig. 10.*

COLUTEA AFRIC: SENNÆ FOLIIS, FLORE SANGUINEO. *Fig. 11.*

ALATERNOIDES AFRIC: LAURI SERRATÆ FOLIO. *Fig: 11.*

ALATERNOIDES AFRIC: CHAMÆMESPILI FOLIO. *Fig: 12.*

COLUTEA AFRICANA HUMILIS FLORE SANGUINEO. *Fig. 12.*

CYTISUS AFRICAN, HERBACEUS, FLORIBUS RUBRIS. *Fig.* 13.

ALATERNOIDES AFRC: RORIS MARINI LATIORI FOLIO. *Fig. 13.*

ALOE AMERIC: JUCCÆ FOLIIS ARBORESC: *Fig: 14.*

LILIO-ASPHODELUS AMERIC: SEMPERVIRENS MAXIMUS. *Fig. 14.*

ALOE AMERICANA POLYGONA. *Fig.* 15

LILIO ASPHODELUS AMERIC: SEMPERVIRENS MINOR. *Fig. 15.*

ALOE AMERIC: DRACONIS FOLIO SERRATO. *Fig: 16.*

APOCYNUM AFRIC: LAPATHI FOLIO. *Fig. 16.*

APOCYNUM AFRIC: SUBHIRSUTUM FOL: UNDULATIS. *Fig. 17.*

ALOE AFRIC: CAULESC: FOLIIS MAGIS GLAUCIS CAUL: AMPL. *Fig: 17.*

APOCYNUM SCANDENS AFRIC: VINC: PERVINCÆ FOL: SUBINCANUM. T. 18.

ALOE AFRIC: CAULESC: FOL: MINUS GLAUC: CAULEM AMPLECT. *Fig. 18.*

ASCLEPIAS AFRIC: AIZOIDES, FLORE PULCRE FIMBRIATO. *Fig. 19.*

ALOE AFRIC: CAULESC: FOL: GLAUC: CAULEM AMPLECT: SPINOS: Fig. 19

ARUM AMERIC: MACULAT: CAULIC: FUSCIS ET VIRIDIBUS. *Fig. 20.*

P. S. sculp.

ALOE AFRIC: CAUL: FOL: GLAUC: CAULEM AMPLECT: DORSO SPINOS. *Fig. 20*

QUAMOCLIT AMERICANA HEDERÆ FOLIO. *Fig. 21.*

P. S. sculp.

ALOE AFRIC: CAUL: FOL: GLAUSIS CAUL: AMPLECT: BREVIORIB: *Fig. 21.*

MOMORDICA AMERICANA FRUCTU RETICULATO SICCO. *Fig. 22.*

ALOE AFRIC: CAUL: FOL: GLAUC: BREVISS: *Fig. 22.*

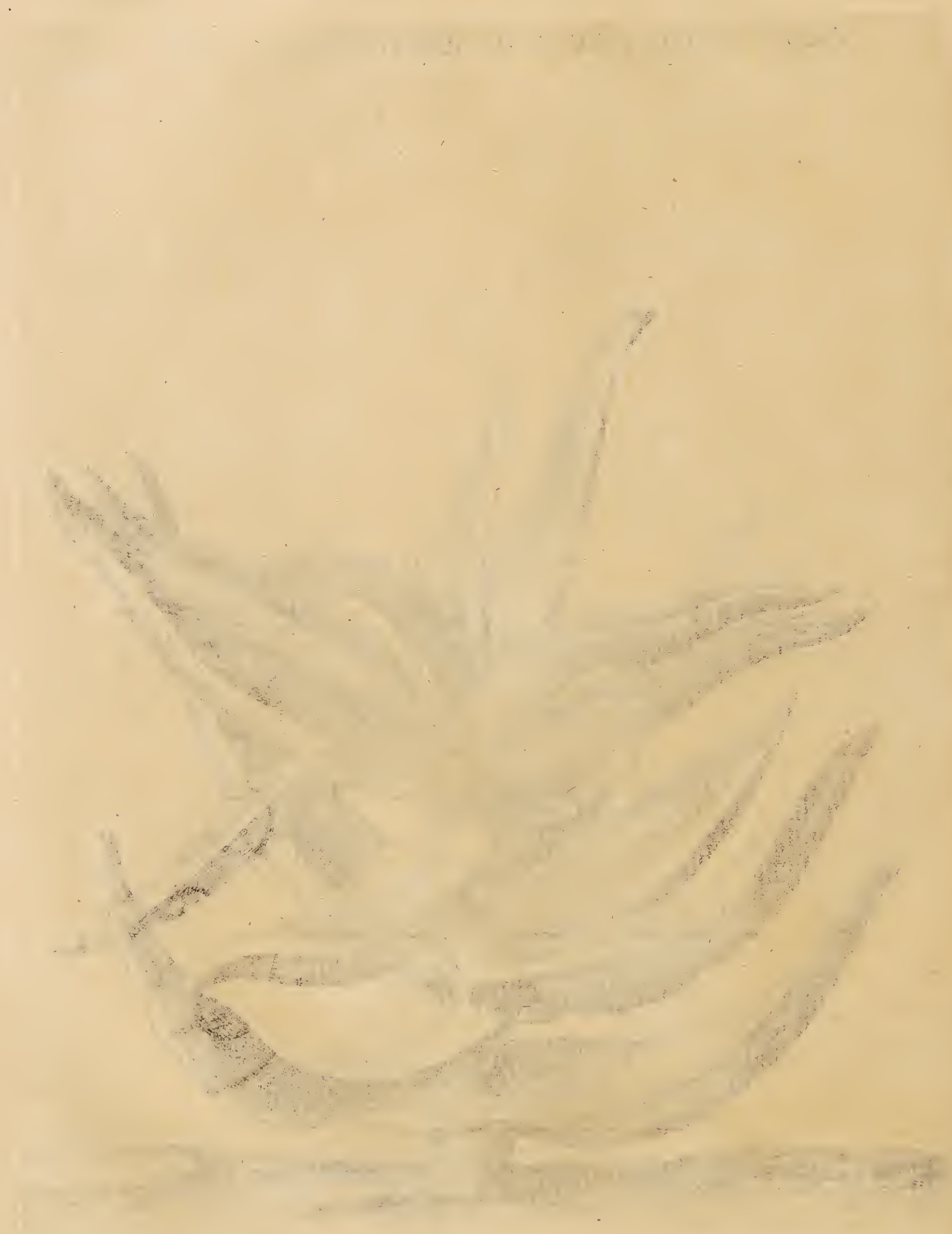
COTYLEDON AFRIC: FRUTESC FOLIO LONGO ET ANGUSTO. *Fig. 23.*

P.S. Sculp.

ALOE AFRIC: CAULESC: PERFOLIATA. *Fig: 23.*

COTYLEDON AFRIC: FRUTESC: FLORE UMBEL: COCCINEO. *Fig. 24.*

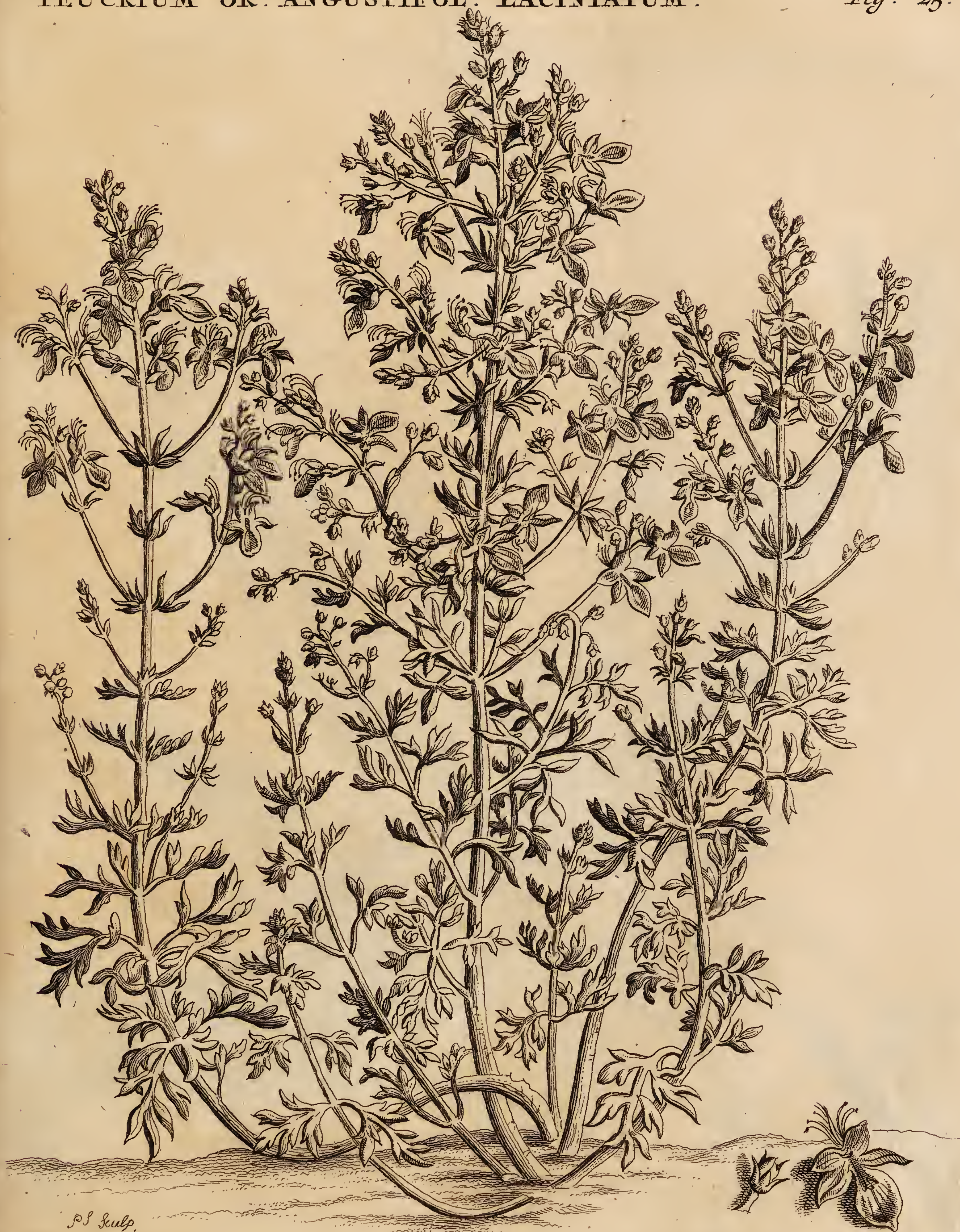

ALOE AFR FOL GLAUCIS MARGINE ET DORSI PARTE SUP SPIN. *Fig. 24.*

TEUCRIUM OR: ANGUSTIFOL: LACINIATUM. *Fig.* 25.

ALOE AFRIC: GLAB: FOLIO MINUTISSIM: CAVITATIB: NOTATO. *Fig: 25.*

LAMIUM ORIENT: FOLIIS ELEGANTER LACINIATIS. *Fig. 26.*

ALOE AFRIC: HUMILIS SPIN: ET VERRUCIS OBSITA *Fig: 26:*

LAVENDULA TENUIUS ET ELEGANTIUS DISSECTA. Fig. 27.

ALOE HUMILIS AFRICANA ARACHNOIDEA . *Fig.27.*

MOLDAVICA OR: BETONICÆ FOL: FLORE VIOLACEO. *Fig. 28.*

ALOE AFRIC: HUMILIS FOL: EX ALBO ET VIRIDI VARIEGAT.° *Fig: 28.*

MOLDAVICA ORIENT: MINIMA OCYMI FOLIO. *Fig. 29.*

ALOE AFRIC: HUMILIS FOL: NON NIHIL REFLEXO. *Fig: 29.*

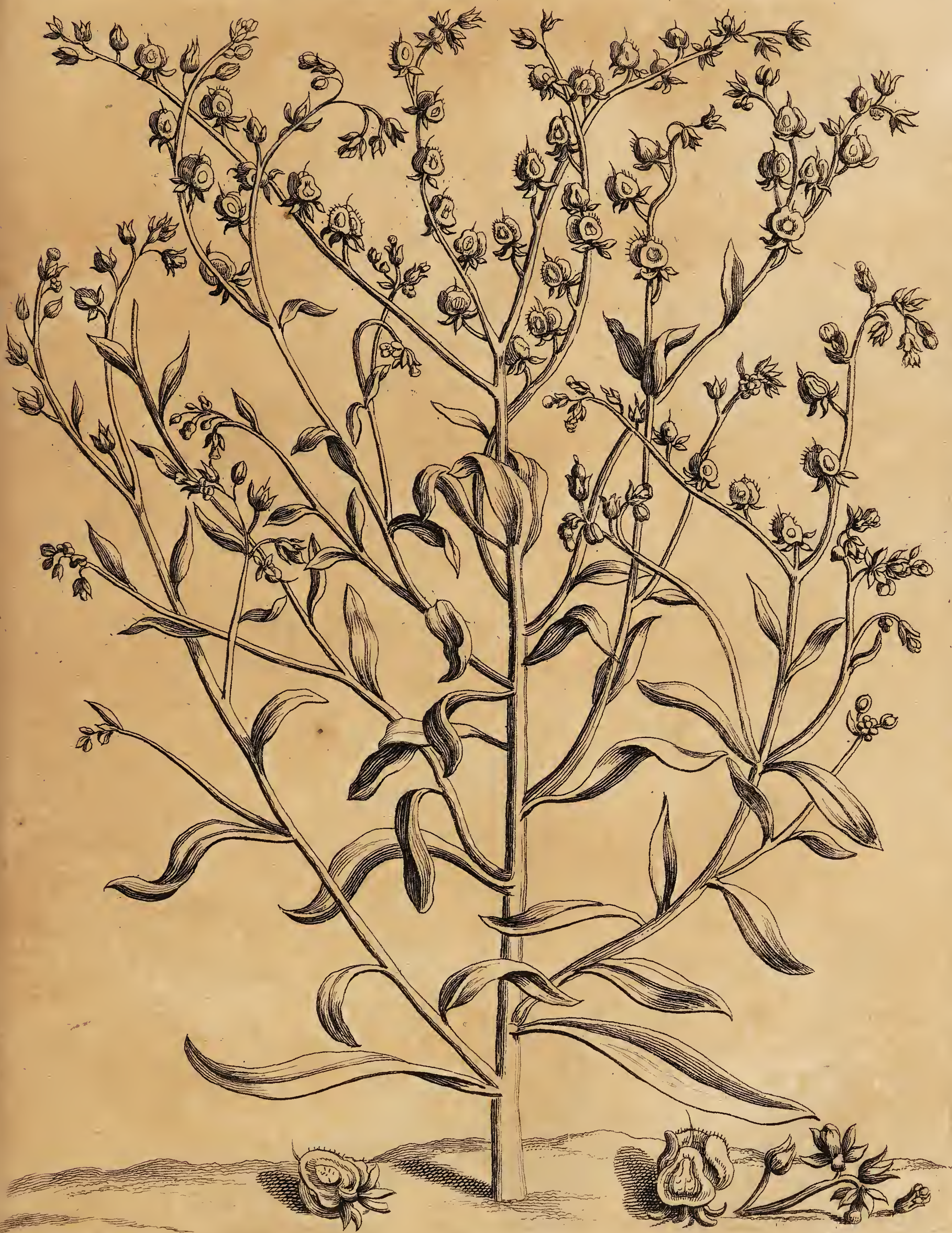
CASSIDA OR: INCANA FOLIIS LACINIATIS. *Fig. 30.*

ALOE AFRIC: HUMILIS FOL: TRIANGULARI RIGIDO ALBICANTE *Fig.30*

CYNOGLOSSUM OR: FRUCTU UMBILICATO CRISTATO. *Fig. 31.*

ALOE AFRIC: ERECTA TRIANGULARIS ET VISCOSA. *Fig: 31.*

LINARIA OR: LILII PERSICI FOLIIS SPICA PYRAMIDATA. *Fig. 32.*

ALOE AFRIC: ERECTA ROTUNDA FOL: ACUMINATO. *Fig: 32.*

LYSIMACHIA OR: ANGUSTIF: FLORE PURPUREO. *Fig. 35.*

ALOE GUINEENSIS RADICE GENICULATA FOL: VARIEGATO. *Fig. 33.*

ANEMONOSPERMOS AFR: FOL: PLANTAGNIS FLORE SULPH: *Fig. 35.*

P. S. Sculp

PAPAVER OR: HIRSUTISSIMUM FLORE MAGNO. *Fig. 34.*

ANEMONOSPERMOS AFRIC: JACOBÆÆ MARIT: FOLIIS. *Fig. 36.*

ELICHRYSUM AFR: TOMENTOSUM FRUT: CALYCE ARGENTEO. *Fig. 37.*

ELICHRYSUM AFR: TOMENTOSUM FRUT: CALYCE AUREO. *Fig. 38.*

CENTAURIUM MAJUS ORIENT: GLASTI FOLIO. *Fig. 39.*

SENECIO AFR: ARBORESC: FICOIDIS FOLIO ET FACIE. *Fig. 40.*

COMA AUREA AFRIC: FRUTIC: FOLIIS INCISIS ET DENTATIS. *Fig. 41.*

JACOBÆA AFRICANA FRUTESC: FOLIIS INCISIS. *Fig. 42.*

PERSICARIA OR: NICOTIANÆ FOL: CAL: FLOR: PURPUR. *Fig. 43.*

ALOE AFRIC: CAULESC: FOLIIS MAGIS GLAUCIS CAUL: AMPL. *Fig. 44.*

ALOE AFRIC: CAUL: FOL: GLAUSIS CAUL: AMPLECT: BREVIORIB: Fig: 45.

ALOE AFRIC: HUMILIS SPIN: ET VERRUCIS OBSITA. *Fig: 46.*

ALOE AFRIC: HUMILIS FOL: EX ALBO ET VIRIDI VARIEGATO. Fig. 47.

ALOE AFRIC: HUMILIS FOL: TRIANGULARI RIGIDO ALBICANTE. *Fig. 48.*

81 A

4

2 werken in 1 bd

NB het eerste werk mist 48 platen
het tweede 33 platen

a.